

Sprawozdanie z wykonania budżetu Powiatu Lipnowskiego za 2015 rok

I. DANE OGÓLNE O BUDŻECIE

Budżet Powiatu Lipnowskiego na rok 2015 został przyjęty Uchwałą Nr III/13/2014 Rady Powiatu z dnia 29 grudnia 2014 roku w wysokości :

- *dochody budżetowe w wysokości - 58 253 999 zł*
- *wydatki budżetowe w wysokości – 57 523 185 zł*
- *przychody budżetu w wysokości – 680 986 zł*
- *rozchody budżetu w wysokości – 1 411 800 zł*
- *nadwyżka budżetu – 730 814 zł*

Działając na podstawie art. 257 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. Rada Powiatu upoważniła Zarząd Powiatu do dokonywania przeniesień wydatków budżetowych między rozdziałami i paragrafami klasyfikacji budżetowej w ramach danego działu, do lokowania wolnych środków budżetowych na rachunkach w innych bankach, samodzielnego zaciągania długu oraz spłaty zobowiązań, do zaciągania pożyczek i kredytów na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu do kwoty 3 000 000 zł, do zaciągania zobowiązań na spłatę zaciągniętych w latach poprzednich kredytów i pożyczek do kwoty 680 986 zł, do udzielania poręczeń i gwarancji do kwoty 100 000 zł, do udzielania w roku budżetowym pożyczek do kwoty 100 000 zł, co określono w § 5 i § 9 uchwały budżetowej. Budżet roku 2015 zaplanowany został z nadwyżką dochodów nad wydatkami w kwocie 730 814 zł i w roku sprawozdawczym planowaną nadwyżkę podwyższono do kwoty 734 997 zł. Wynik realizowanego budżetu okazał się pomyślny, ponieważ wypracowana nadwyżka na koniec roku budżetowego wyniosła 913 055,71 zł. W budżecie również utworzono dwie rezerwy budżetowe: ogólną w wysokości 102 880 zł z przeznaczeniem na nieprzewidziane wydatki budżetowe oraz celową w wysokości 59 361 zł z przeznaczeniem na realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego.

Projekt uchwały budżetowej jak również projekt uchwały o Wieloletniej Prognozie Finansowej rozpatrywany był przez Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej, które nie wniosło zastrzeżeń. Dodatkową informację do budżetu na rok 2015 stanowiła opinia o prawidłowości planowanej kwoty długu, z której to wynikało, że zadłużenie Powiatu Lipnowskiego uwzględniając zadłużenie przejęte po zlikwidowanym SP ZOZ w Lipnie na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniosło 46,82% i stopniowo będzie ulegało zmniejszeniu. Ponadto zauważono, iż roczne spłaty zobowiązań nie powinny zaburzyć zachowania relacji, o których mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 roku.

Zaplanowane wielkości ekonomiczne w okresie do czerwca 2015 r. ulegały zmianom. Zmiany dokonywane były zarówno przez Radę Powiatu, jak i przez Zarząd Powiatu. Powodem dokonywania zmian planowanych do realizacji w 2015r. kwot były m.in.:

- przyjęcie sprawozdania finansowego Powiatu Lipnowskiego przez organ stanowiący, co spowodowało konieczność dostosowania ujętych w budżecie 2015 r. wielkości do kwot faktycznie zrealizowanych w 2014 r.,
- zmiany wysokości środków z budżetu centralnego przyznanych na realizację zadań zleconych (dotacji),
- uzgodnienia dotyczące realizacji zadań publicznych z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, m.in. zadań z zakresu drogownictwa,
- dostosowanie planu finansowego do rzeczywistych potrzeb, określonych m.in. na podstawie przeprowadzonego postępowania przetargowego.

Konsekwencją dokonywanych zmian jest osiągnięcie na koniec roku budżetowego planowanych wielkości na poziomie:

- * **po stronie dochodów** – 60 948 197,24 zł (zwiększenie o 4,62%),
- * **po stronie wydatków** – 60 213 200,24 zł (zwiększenie o 4,68%),
- * **po stronie przychodów** – 845 988,00 zł (zwiększenie o 24,23%),
- * **po stronie rozchodów** – 1 580 985,00 zł (zwiększenie o 11,98%).

Wszystkie uchwały Rady Powiatu i Zarządu Powiatu w sprawie zmian w budżecie były rozpatrywane przez Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy.

Tabela nr 1

**Plan budżetu powiatu lipnowskiego
Bilans budżetu za 2015 rok**

Wyszczególnienie	Kwota		Kwota	
	01.01.2015 r.	31.12.2015 r.	01.01.2015 r.	31.12.2015 r.
DOCHODY	58 253 999	60 948 197,24		
Przychody	680 986	845 988,00		
W tym:				
- papiery wartościowe	680 986	-		
- kredyty, pożyczki	0	680 000,00		
- inne źródła		165 988,00		
WYDATKI			57 523 185	60 213 200,24
Rozchody			1 411 800	1 580 985,00
W tym:				
- spłata kredytów			1 395 000	1 399 023,00
- spłata pożyczek			16 800	16 960,00
- inne cele				165 002,00
Sumy bilansowe	58 934 985	61 794 185,24	58 934 985	61 794 185,24

Zródło: opracowanie własne

W drugim półroczu roku 2015 wystąpiono z wnioskiem do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej o zmianę harmonogramu spłat rat kapitałowych i umorzenie pożyczki zaciągniętej w roku 2010 na zadanie realizowane pn. „Termomodernizacja budynku warsztatowego CKP przy Zespole Szkół Technicznych w Lipnie”. Zarząd Funduszu Uchwałą Nr 199/15 Rady Nadzorczej z dnia 22 grudnia 2015 roku postanowił umorzyć kwotę 25 421 zł co stanowiło 25% pożyczki nr PW10026/OA.

II. Zmiany w budżecie

Budżet wzorem lat poprzednich był wielokrotnie modyfikowany. Dowodem tego było podjęcie w sumie dwudziestu ośmiu uchwał dotyczących jego zmian, które dokonywano zgodnie z przepisami prawa wynikającymi z ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Wysokość zmian w budżecie po stronie dochodów i wydatków przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 2

Zmiany w budżecie dokonane przez Radę Powiatu i Zarząd Powiatu w roku 2015

Wyszczególnienie	2015 rok			Dynamika
	Plan wg. stanu na 1 stycznia	Zmiany wprowadzone uchwałami Rady i Zarządu Powiatu w Lipnie	Plan wg. stanu na dzień 31 grudnia	
	W PLN			
DOCHODY OGÓLEM,	58 253 990	2 694 294,24	60 948 197,24	104,62
- DOCHODY BIEŻĄCE	57 235 299	1 919 912,24	59 155 211,24	103,35
- DOCHODY MAJĄTKOWE	1 018 700	774 286,00	1 792 986,00	176,01
WYDATKI OGÓLEM,	57 523 185	2 690 015,24	60 213 200,24	104,68
- WYDATKI BIEŻĄCE	52 792 867	3 259 989,24	56 052 356,24	106,17
- WYDATKI MAJĄTKOWE	4 730 318	- 569 474,00	4 160 844,00	87,96

Zródło: opracowanie własne

Zarząd Powiatu w Lipnie dokonywał zmiany w budżecie powiatu wynikające z przepisów wprowadzając wielkość dotacji na zadania zlecone i własne, zmiany po stronie wydatków zgodnie z upoważnieniem udzielonym przez Radę Powiatu. Rada Powiatu dokonywała zmian dziewięć razy, kiedy to ostatnią swoją zmianę uchwaliła w dniu 29 grudnia 2015 roku, zwiększając tym samym budżet w ciągu roku o kwotę 2 694 294,24 zł. Tak jak bywało to w latach poprzednich, kwoty na moment tworzenia i uchwalenia budżetu powiatu, a te przyjęte w budżecie państwa dla naszego powiatu w zakresie subwencji niestety się różniły. Pozytywnie na budżet wpłynęło zwiększenie części oświatowej subwencji ogólnej. Ponadto w trakcie roku budżetowego w miarę zaistniałych potrzeb w niektórych przypadkach urealniono planowane kwoty do nowych uwarunkowań.

Zwiększenia po stronie dochodowej odnotowano również z uwagi na przystąpienie powiatowych jednostek organizacyjnych do realizacji projektów często finansowanych z środków zewnętrznych, a także urealnienia dochodów własnych do pojawiających się nowych możliwości. Porównując budżet pierwotnie uchwalony do tego określonego w wyniku ostatnich zmian tj. na dzień 29 grudnia obserwujemy znaczące różnice. Przyczyniło się do tego wiele sytuacji, które z pewnością wielokrotnie będą sygnalizowane w niniejszym sprawozdaniu opisowym.

Zmiany po stronie wydatkowej wprowadzone w omawianym roku uchwałami Rady Powiatu zmieniły planowane do wykonania wydatki bieżące, a w zasadniczy sposób przyczyniły się również do zwiększenia środków na wydatki majątkowe.

Liczba zmian dokonywana w budżecie w trakcie roku, które ogólnie zostały opisane wyżej, świadczy o dużej dynamice finansów powiatu. Spowodowane jest to również podję-

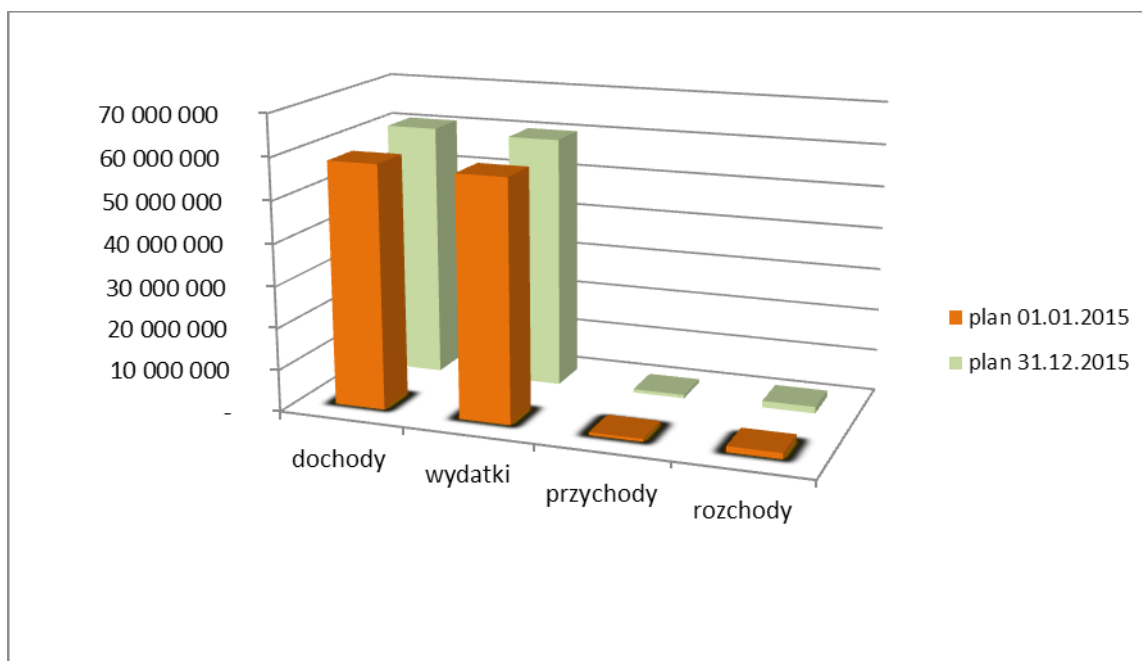
tymi staraniami w kierunku bieżącego reagowania na uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne kształtujące nasz budżet, wobec czego sukcesywnie dokonywano jego zmian w zakresie dochodów własnych głównie z tytułu ponadplanowych kwot wypracowanych przez jednostki budżetowe. Ta sytuacja również korzystnie wpłynęła na ostateczny kształt budżetu, co jest bardzo ważne przy obliczaniu wskaźnika zadłużenia.

Tytułem podsumowania tej części sprawozdania opisowego należy wskazać, że ostateczne rozliczenie budżetu 2015 roku wskazało, iż pojawiły się tzw. „wolne środki” co wpłynęło na wzrosty nadwyżki budżetowej uchwalonej przez Radę Powiatu. Pomimo niewykonania w 100% dochodów budżetowych nadwyżka miała tendencję zwyżkową.

Zmiany budżetu powiatu na dzień 31 grudnia 2015 roku przedstawia poniższy wykres:

Wykres nr 1

ZMIANY BUDŻETU POWIATU LIPNOWSKIEGO W ROKU 2015

Źródło: opracowanie własne

Od roku 2011 Powiat Lipnowski należy do Związku Powiatów Województwa Kujawsko – Pomorskiego i w roku 2013 zostało podpisane porozumienie na realizację wspólnego projektu pn. „Uzupełnienie ewidencji gruntów i budynków, dystrybucja zbioru danych o działkach, budynkach i lokalach na terenie Województwa Kujawsko – Pomorskiego jako elementy infrastruktury przestrzennej”. W roku 2015 na rzecz Związku z przeznaczeniem na realizację projektu przekazano kwotę 326 730,53 zł.

III. ZADŁUŻENIE I WSKAŹNIKI OSTROŻNOŚCIOWE

Poniższa tabela prezentuje parametry budżetowe związane z zadłużeniem Powiatu Lipnowskiego w roku 2015, łącznie ze spłatą zobowiązań po zlikwidowanym w roku 2009 SP ZOZ w Lipnie.

Tabela nr 3

Lp.	Wyszczególnienie	2015 rok
		PLN
1.	STAN ZADŁUŻENIA (na dzień 31.12.2015 r.)	28 011 141,36
1.1	KREDYTY	8 982 342,00
1.2	PAPIERY WARTOŚCIOWE	4 000 000,00
1.3	ZOBOWIĄZANIA WYMAGALNE (dot. Zobowiązań po SP ZOZ w Lipnie)	15 028 799,36
2.	OBSŁUGA ZADŁUŻENIA	3 507 592,48
2.1	ROZCHODY	2 602 467,16
2.1.1	SPLATA KREDYTU	1 394 840,00
2.1.2	SPLATA POŻYCZKI	21 143,00
2.1.3	SPLATA ZOBOWIĄZAŃ (z wydatków)	1 186 484,16
2.2	ODSETKI	905 125,32
2.2.1	ODSETKI OD KREDYTÓW I POŻYCZEK	417 998,16
2.2.2	ODSETKI O SPLATY ZOBOWIĄZAŃ	487 127,16
3.	WSKAŹNIK SPLATY ZOBOWIĄZAŃ	
3.1	Wskaźnik planowanej łącznej spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust.1 ustawy do dochodów (planistyczny) – (R+O)/D	5,75%
3.2	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z trzech lat poprzednich)	7,71%
3.3	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art.243 ust.1 ustawy do dochodów (wg, wykonania) – (R+O)/D	5,86%

Zródło: opracowanie własne

Na obsługę zadłużenia w 2015 roku wyasygnowano środki w wysokości 905 125,32 zł.

IV. ANALIZA WSKAŹNIKOWA

Na podstawie wybranych wskaźników poniżej przedstawiamy analizę wykonania budżetu powiatu, w skład której wchodzi: ocena sytuacji finansowej powiatu, analiza równowagi finansowej oraz analiza rotacji środków budżetowych.

Tabela nr 4

Ocena sytuacji finansowej

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	WYLICZONY WSKAŹNIK
WSKAŹNIKI BUDŻETOWE		
1	W_{B1} = udział dochodów bieżących w dochodach ogółem	98,12%
2	W_{B2} = udział dochodów własnych w dochodach ogółem	26,53%
3	W_{B3} = udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem	1,53%
4	W_{B4} = udział nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem	3,41%
5	W_{B5} = wskaźnik samofinansowania	56,31%
6	W_{B6} = udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem	6,15%
7	W_{B7} = obciążenie wydatków bieżących	64,38%

	wydatkami na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń	
WSKAŹNIKI NA 1 MIESZKAŃCA		
8	W_{L1} = wielkość dochodów majątkowych na 1 mieszkańca	16,77 zł
9	W_{L2} = transfery z budżetu państwa na 1 mieszkańca	729,20 zł
10	W_{L3} = transfery z programów z udziałem środków europejskich na 1 mieszkańca	14,75 zł
11	W_{L4} = nadwyżka operacyjna na 1 mieszkańca	13,66 zł
12	W_{L5} = zobowiązania ogółem na 1 mieszkańca	417,82 zł
13	W_{L6} = zobowiązania ogółem bez zobowiązań SP ZOZ na jednego mieszkańca	193,65 zł
14	W_{L7} = zobowiązania ogółem bez emisji obligacji na jednego mieszkańca	358,16 zł
WSKAŹNIKI DLA ZOBOWIĄZAŃ		
15	W_{Z1} = udział zobowiązań ogółem w dochodach ogółem	46,82%
16	W_{Z2} = obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia	5,86%
17	W_{Z3} = obciążenie dochodów własnych obsługą zadłużenia	22,10%
18	W_{Z4} = obciążenie dochodów bieżących wydatkami bieżącymi i obsługą zadłużenia	96,59%
19	W_{Z5} = udział zobowiązań wymagalnych w zobowiązaniach ogółem	89,51%

Zródło: opracowanie własne

Wskaźniki budżetowe

Procentowe wskaźniki budżetowe wskazują dobrą kondycję finansową powiatu.

Wskaźnik W_{B1} – udział dochodów bieżących w dochodach ogółem wynosi 98,12%, wielkość tego wskaźnika ma swoje odzwierciedlenie w wysokości generowanej nadwyżki operacyjnej, która wynosi 916 057,76 zł i wpływa na możliwości inwestycyjne powiatu.

Wskaźnik W_{B2} – udział dochodów własnych w dochodach ogółem wynosi 26,53%, obrazuje stopień samodzielności finansowej, przy czym największy wpływ na wysokość dochodów własnych mają udziały w podatkach centralnych – 7 407 482,21 zł.

Wskaźnik W_{B3} – udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem wynosi 1,53%. Nadwyżka operacyjna stanowi najbardziej syntetyczną ocenę kondycji finansowej powiatu.

Wskaźnik W_{B4} – udział nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem kształtuje się na poziomie 3,41%. Wskaźnik ten nie należy do najwyższych.

Wskaźnik W_{B5} – wskaźnik samofinansowania kształtuje się na poziomie 56,31%. Zależy on od wartości nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku. Wartość wskaźnika obrazuje stopień w jakim powiat finansuje inwestycje wolnymi środkami własnymi.

Wskaźnik W_{B6} – *udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem* kształtuje się na poziomie 6,15%. Wydatki majątkowe w okresie sprawozdawczym wyniosły 3 623 301,34 zł.

Wskaźnik W_{B7} – *obciążenie wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń* kształtuje się na poziomie 64,38%. Wskaźnik ten jest porównywalny do minionych okresów sprawozdawczych.

Wskaźnik na 1 mieszkańca

Przy obliczaniu wskaźników uwzględniono liczbę mieszkańców powiatu wynoszącą 67 041 osób.

Wskaźnik W_{11} – *wielkość dochodów majątkowych na 1 mieszkańca* wynosi 16,77 zł. Osiągnięte dochody z majątku zostały wykonane w 62,71% stąd i wskaźnik nie jest wysoki.

Wskaźnik W_{12} – *transfery z budżetu państwa na 1 mieszkańca* wynosi 729,20 zł. Do tych transferów uwzględniono dochody z tytułu subwencji, dotacje oraz udziały w podatkach centralnych.

Wskaźnik W_{13} – *transfery z programów z udziałem środków europejskich na 1 mieszkańca* wynosi 14,75 zł. Wielkość ta obrazuje środki na programy ujęte w planie budżetowym.

Wskaźnik W_{14} – *nadwyżka operacyjna na 1 mieszkańca* wynosi 13,66 zł.

Wskaźnik W_{15} – *zobowiązania ogółem na 1 mieszkańca* wynosi 417,82 zł.

Wskaźnik W_{16} – *zobowiązania ogółem bez zobowiązań SP ZOZ na 1 mieszkańca* wynosi 193,65 zł.

Wskaźnik W_{17} – *zobowiązania ogółem bez emisji obligacji na 1 mieszkańca* wynosi 358,16 zł.

Wskaźnik dla zobowiązań

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych kwota planowanego długu jednostki samorządu terytorialnego nie może przekroczyć 60% planowanych dochodów ogółem. Ograniczeń tych nie stosuje się do wyemitowanych papierów wartościowych oraz pożyczek i kredytów zaciągniętych na programy unijne.

Wskaźnik W_{Z1} – *udział zobowiązań ogółem w dochodach ogółem* wynosi 46,82%. Wskaźnik ten nie przekracza progu ustawowego, chociaż jest wysoki. Obserwuje się coroczny spadek tego wskaźnika.

Wskaźnik W_{Z2} – *obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia* wynosi 5,86%. Mówi nam on jaką część dochodów ogółem stanowi obsługa zadłużenia. Zgodnie z ustawą o finansach publicznych wskaźnik nie może przekroczyć 15% wykonanych dochodów ogółem. Do obsługi zadłużenia spłatę rat kapitałowych oraz spłacone odsetki od zaciągniętych zobowiązań.

Wskaźnik W_{Z3} – *obciążenie dochodów własnych obsługą zadłużenia* wynosi 22,10%. W przepisach dotyczących finansów publicznych nie mówi się o wysokości pułapu dla tego wskaźnika. Jednak można powiedzieć, że im wyższa jego jest wartość, tym większe będzie ryzyko wystąpienia niewypłacalności i braku płynności finansowej.

Wskaźnik W_{Z4} – *obciążenie dochodów bieżących wydatkami bieżącymi i obsługą zadłużenia* wynosi 96,59%.

Wskaźnik W_{Z5} – *udział zobowiązań wymagalnych w zobowiązaniach ogółem* wynosi 89,51%.

Analiza równowagi budżetowej

$$\text{Wskaźnik samodzielności finansowej} = \frac{\text{dochody własne}}{\text{wydatki budżetu}} \times 100$$

Dochody własne pokryły 26,94% rocznych wydatków, czyli 99 dni budżetowe. Wskaźnik ten mówi nam o stabilności finansowej.

$$\text{Wskaźnik podatków centralnych} = \frac{\text{udział w podatkach centralnych}}{\text{wydatki budżetu}} \times 100$$

Udziały w podatkach stanowiący dochód budżetu państwa pokryły 12,57% wydatków budżetu, czyli 46 dni budżetowe. Wskazuje on, iż stopień uzależnienia budżetu powiatu od centralnych regulacji, dotyczących zakresu partycypowania we wpływach z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych jest znaczący dla powiatu.

$$\text{Wskaźnik subwencji} = \frac{\text{subwencje}}{\text{wydatki budżetu}} \times 100$$

Dochody budżetu z tytułu subwencji ogólnej pokryły 51,20% wydatków budżetu, czyli 187 dni budżetowe. Wskazuje on na stopień pokrycia wydatków budżetu powiatu ze źródeł gwarantowanych przez budżet państwa. W znaczącym stopniu obserwuje się pokrycie wydatków jednostek oświaty i wychowania (dz. 801 i 854) subwencją oświatową, tj. 86,97%.

$$\text{Wskaźnik dotacji z budżetu państwa} = \frac{\text{dotacje}}{\text{wydatki budżetu}} \times 100$$

Dotacje z budżetu państwa pokryły 23,41% wydatków budżetu, czyli 86 dni budżetowe. Dotacje otrzymywane z budżetu państwa na zadania zlecone i własne są w wielu przypadkach w niewystarczającej wysokości, przez co powiat musi dofinansowywać zadania z zakresu administracji rządowej z dochodów własnych,

$$\text{Wskaźnik środków pochodzących ze źródeł zagranicznych i budżetu UE} = \frac{\text{środki pochodzące ze źródeł zagranicznych i budżetu UE}}{\text{wydatki budżetu}} \times 100$$

Środki pochodzące ze źródeł zagranicznych i budżetu UE pokryły 1,68% wydatków budżetu, czyli 7 dni budżetowych.

$$\text{Wskaźnik funduszy celowych} = \frac{\text{fundusze celowe}}{\text{wydatki budżetu}} \times 100$$

Dotacje z budżetu państwa pokryły 2,78% wydatków budżetu, czyli 11 dni budżetowe.

Analiza rotacji środków budżetowych

$$\text{Cykl rotacji dochodów budżetu} = \frac{\text{dochody budżetu}}{\text{wydatki budżetu}} \times 365$$

Dochody budżetu powiatu osiągnięte w roku 2015 pokryłyby 371 dni budżetowe, co oznacza, że wypracowane dochody pozwalają na pokrycie wydatków w 101,55%.

Utrzymanie stabilnych ocen ratingowych odzwierciedlają dość dobre wyniki operacyjne powiatu lipnowskiego, wynikające z prowadzonej ostrożnej polityki finansowej i stałego monitorowania wydatków. Należy jednak dążyć aby te wyniki zadawały zdolność dofinansowania inwestycji własnymi środkami oraz utrzymać bezpieczne wskaźniki zadłużenia.

V. CHARAKTERYSTYKA DOCHODÓW ORAZ ICH REALIZACJA

Dochody Powiatu uchwalono na 2015 rok w wysokości	58 253 999,00 zł
w okresie sprawozdawczym zwiększono do kwoty	60 948 197,24 zł
tj. o kwotę	2 394 198,24 zł

Aby jednostka samorządu terytorialnego mogła realizować wydatki musi uzyskiwać dochody. Źródła tych dochodów oraz zasady ich ustalania i gromadzenia dochodów określa ustawa z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 roku poz. 513). W strukturze dochodów budżetu powiatu wyróżnić można następujące kategorie dochodów:

- ✓ Dotacje celowe na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej,
- ✓ Dotacje celowe na realizację bieżących zadań własnych powiatu,
- ✓ Dotacje celowe otrzymane na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień,
- ✓ Środki na dofinansowanie własnych zadań bieżących pozyskane z różnych źródeł,
- ✓ Subwencje,
- ✓ Udział w podatku dochodowym od osób fizycznych,
- ✓ Udział w podatku dochodowym od osób prawnych,
- ✓ Dochody o charakterze jednorazowym z tytułu sprzedaży mienia powiatowego,
- ✓ Środki na realizację programów i projektów finansowanych i współfinansowanych oraz przewidzianych do finansowania i współfinansowania ze środków zagranicznych
- ✓ Dochody własne.

Uwzględniając zmiany budżetu dokonywane uchwałami Rady Powiatu i Zarządu Powiatu w ciągu okresu sprawozdawczego 2015 roku, plan dochodów w poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej zmieniał się następująco:

Tabela nr 5

Dział	Wyszczególnienie	Plan dochodów zgodnie z uchwałą z dnia 19 grudnia 2013 r.	Zmiany per saldo	Plan dochodów na dzień 31 grudnia 2015 r.
010	Rolnictwo i łowiectwo	57 000	- 30 000,00	27 000,00
020	Leśnictwo	414 368	- 9 306,00	405 062,00
600	Transport i łączność	198 500	18 700,00	217 200,00
700	Gospodarka mieszkaniowa	1 241 000	- 202 464,00	1 038 536,00
710	Działalność usługowa	959 200	32 226,00	991 426,00
750	Administracja publiczna	505 076	313 847,00	818 923,00
752	Obrona narodowa	4 000	-	4 000,00

Dział	Wyszczególnienie	Plan dochodów zgodnie z uchwałą z dnia 19 grudnia 2013 r.	Zmiany per saldo	Plan dochodów na dzień 31 grudnia 2015 r.
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	3 408 500	298 359,00	3 706 859,00
756	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnych	8 724 073	56 246,00	8 780 319,00
758	Różne rozliczenia	29 622 826	610 700,00	30 233 526,00
801	Oświata i wychowanie	585 214	48 821,24	634 035,24
851	Ochrona zdrowia	4 702 429	- 400 000,00	4 302 429,00
852	Pomoc społeczna	6 211 500	218 167,00	6 429 667,00
853	Pozostałe zadania z zakresu polityki społecznej	1 163 513	701 562,00	1 865 075,00
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	364 300	7 200,00	371 500,00
900	Gospodarka Komunalna i ochrona środowiska	92 500	31 140,00	123 640,00
926	Kultura fizyczna	-	999 000,00	999 000,00
Razem		58 253 999	2 694 195,24	60 948 194,24

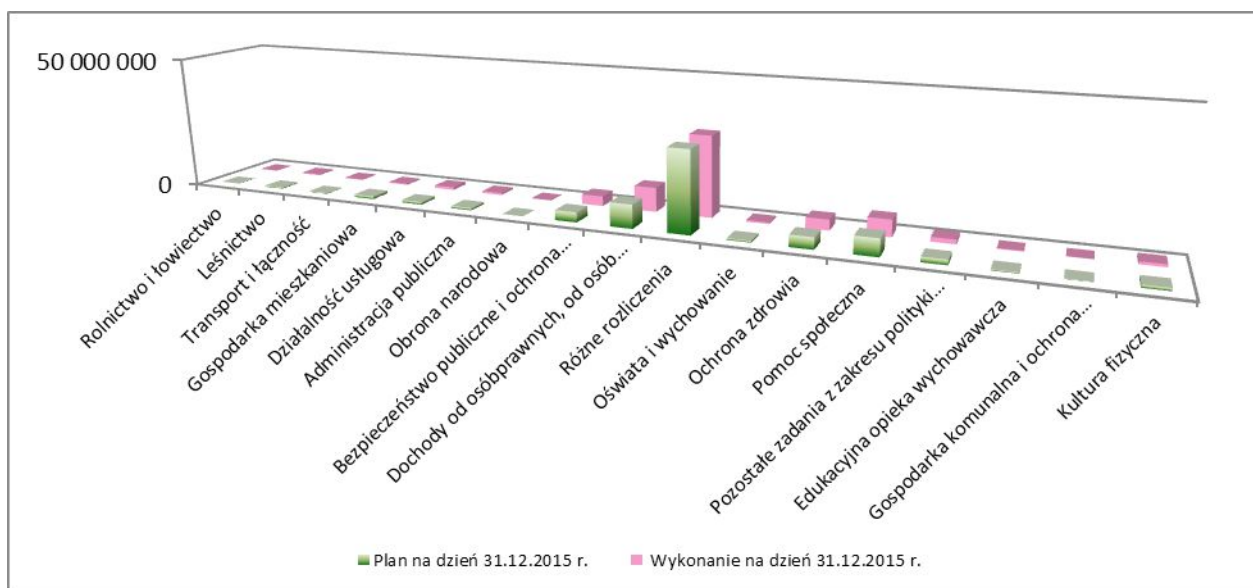
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu za rok 2015

Dochody ogółem wykonane zostały w wysokości
Co w stosunku do planu stanowi:

59 830 570,37 zł
98,17%

Zmiany po stronie dochodowej w roku 2015 w poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej, wynikały z pozyskiwania przez powiat dochodów z różnych źródeł, które kierowane były na wydatki związane z celem wskazanym przez dotujących oraz zgodnie z podpisanymi porozumieniami. Aktywność jednostek organizacyjnych powiatu spowodowała, iż w okresie objętym sprawozdaniem pozyskano środki na realizację projektów wspieranych środkami zagranicznymi.

Realizacja planu dochodów w poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej kształtowała się od 62,44% w dziale 010 do 103,63% w dziale 710. Plan i wykonanie dochodów w poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższy wykres:

Źródło: opracowanie własne

Art. 235 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych dzieli dochody jednostki samorządu terytorialnego na bieżące i majątkowe. Za dochody o charakterze majątkowym uznaje się dotacje, środki otrzymane na inwestycje, dochody ze sprzedaży majątku oraz dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Pozostałe dochody generowane przez samorząd traktowane są jako dochody bieżące.

Konstrukcja dochodów powiatu od początku jego powstania wskazywała, że główną pozycją dochodów jest subwencja ogólna, która w bieżącym roku stanowiła 50,41% zrealizowanych dochodów. Kolejną grupą są dotacje, które w budżecie mają udział rzędu 23,05%. Najmniejszy udział w zrealizowanym budżecie powiatu stanowią dochody z tytułu mienia powiatu bo tylko 1,88%.

Tabela nr 6

Realizacja dochodów według źródeł ich pochodzenia

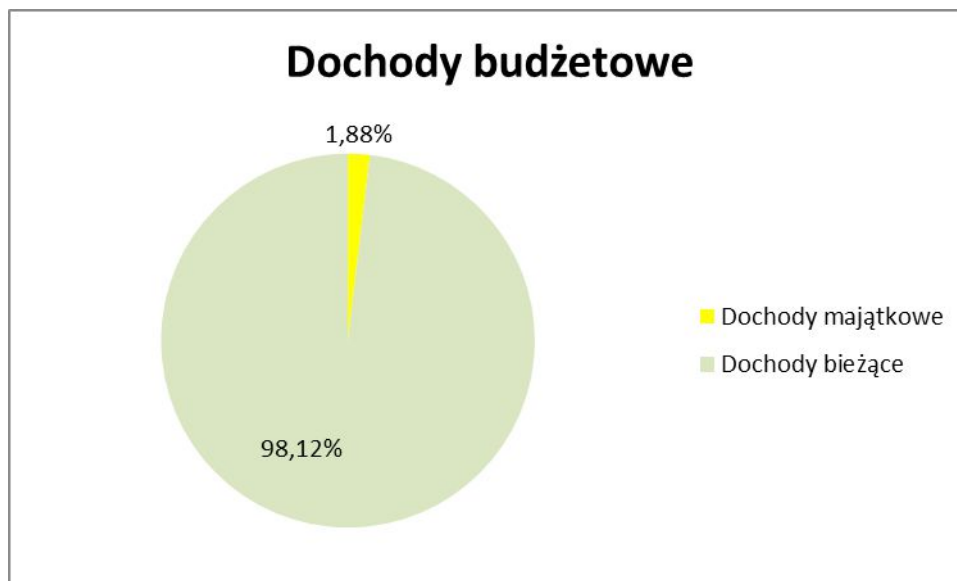
Lp.	Wyszczególnienie	Plan po zmianach	Wykonanie	% realizacji
1.	2.	3.	4.	5.
1.	DOCHODY OGÓŁEM (1.1+1.2), z tego:	60 948 197,24	59 830 570,37	98,17
1.1.	DOCHODY MAJĄTKOWE, z tego:	1 792 986,00	1 124 369,40	99,24
	Dotacje celowe z budżetu państwa	3 700,00	3 699,00	99,97
	Dotacje z funduszy celowych	999 000,00	999 000,00	100,00
	Wpływy ze sprzedaży majątku	790 286,00	121 670,40	15,40
1.2	DOCHODY BIEŻĄCE, Z TEGO	59 155 211,24	58 706 200,97	62,71
	Subwencje ogólne	30 163 526,00	30 163 526,00	100,00
	Udział w podatku dochodowy od osób fizycznych	7 114 400,00	7 322 556,00	102,93
	Udział w podatku dochodowy od osób prawnych	100 000,00	84 926,21	84,93
	Dotacja z budżetu państwa na zadania zlecone	8 490 714,24	8 335 431,14	98,17
	Dotacja z budżetu państwa na zadania własne	2 350 767,00	2 350 767,00	100,00

	Pomoc finansowa od innych jst	5 600,00	3 200,00	57,14
	Dotacje otrzymane w ramach zawartych porozumień	654 400,00	474 826,63	72,56
	Środki unijne i budżet krajowy	998 332,00	988 690,60	99,03
	Dotacje z funduszy celowych	822 740,00	637 212,10	77,45
	Pozostałe dochody własne	8 454 732,00	8 345 065,29	98,70

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań

Strukturę zrealizowanych dochodów budżetowych wg. rodzaju został przedstawiony w poniższym wykresie.

Wykres nr 3

Źródło: opracowanie własne

Poniżej opisane zostały źródła powstawania wpływów:

1. DOCHODY MAJĄTKOWE

Dochody majątkowe, na które składają się dotacje celowe z budżetu państwa i funduszy celowych, wpływy z opłatnego nabycia prawa własności oraz dochody ze sprzedaży majątku na dzień 31 grudnia w roku 2015 planowano zrealizować w kwocie 1 792 986,00 zł, zaś realizacja ich wyniosła 1 124 369,40 zł, co stanowiło 62,71% planu. W 100,00% zrealizowano dochody z tytułu dotacji otrzymanych z funduszy celowych, nieco poniżej kształtują się dotacje na zadania zlecone (99,97%), zaś wpływy ze sprzedaży majątku wyniosły zaledwie 15,40%. Niestety nie udało się w roku sprawozdawczym zbyć gruntów niezabudowanych przy ulicy Okrzei jak również przy ulicy Żeromskiego.

2. DOCHODY BIEŻĄCE

1. Subwencje i dotacje (stanowią 73,47% dochodów ogółem)

Plan subwencji i dotacji zawiera wyłącznie środki przyznawane na podstawie stosownych decyzji. Podstawą do jego opracowania i wielokrotnych zmian w ciągu okresu sprawozdawczego były zawiadomienia podjęte przez Wojewodę Kujawsko Pomorskiego o środkach przewidzianych dla Powiatu Lipnowskiego w projekcie i ustawie budżetowej, informacje Ministra Finansów, porozumienia z Województwem Kujawsko – Pomorskim na realizację Projektów, porozumienia z innymi jednostkami samorządu terytorialnego.

1.1. Subwencje (stanowią 50,41% dochodów ogółem)

Konstrukcja dochodów powiatu od początku jego powstania wskazywała, że znaczącą pozycją dochodów jest subwencja ogólna. Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego powiat otrzymuje subwencję ogólną części oświatowej, części równoważącej i części wyrównawczej.

Subwencje ogółem zaplanowano na kwotę 29 543 704 zł
w ciągu okresu sprawozdawczego plan subwencji zwiększono o kwotę 619 822 zł
tj. do kwoty 30 163 526 zł
wykonanie subwencji na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosi 100% zakładanego planu.

Dochód ten bezpośrednio przekazywany był przez Ministerstwo Finansów i tak jak co roku odnotowano jego 100% realizację w stosunku do planu. Odnosząc się do poszczególnych kwot jakie były pierwotnie wskazane dla powiatu, to odnotowano pięć jego zmian. Wielkość subwencji ogólnej części oświatowej była korzystna dla finansów powiatu, gdyż nastąpiło jej zwiększenie o kwotę **504 457 zł** co spowodowane było dostosowaniem kwot do tych przyjętych ostatecznie w ustawie budżetowej na 2015 rok. W I półroczu złożono jeden wniosek do Ministra Edukacji Narodowej o przyznanie dodatkowych środków z rezerw celowych z przeznaczeniem na dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla nauczycieli zwalnianych w trybie art. 20 Karty Nauczyciela, a także nauczycieli przechodzących na emeryturę na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela. Otrzymana wielkość subwencji wynosiła 62 336 zł.

Udziały poszczególnych części subwencji ogólnej w uzyskanych przez powiat w 2015 roku globalnych dochodach przedstawiały się następująco:

- część oświatowa – **18 498 585 zł**, co stanowiło 30,92% dochodów,
- część wyrównawcza – **10 018 769 zł**, co oznaczało 16,75% dochodów,
- część równoważąca – **1 593 240 zł**, co stanowiło 2,66 % dochodów,
- uzupełnienie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego – 52 932 zł, co stanowiło 0,09% dochodów.

Tabela nr 7

Subwencje ogólne – zmiany w ciągu okresu sprawozdawczego

Lp	Źródło dochodów	Kwoty przyjęte do budżetu	Kwota zmiany	przeznaczenie
1.	Subwencja ogólna części oświatowej	17 931 792		Kwota przyjęta do budżetu na podstawie informacji Ministra Finansów ST4/4820/785/2014
			504 457	- potwierdzenie kwoty subwencji dla powiatu po uchwaleniu budżetu państwa na rok 2015
			62 336	Kwota przyjęta do budżetu na podstawie pisma ST5.4750.605.2015.29p
2.	Subwencja ogólna części równoważącej	1 593 143		Kwota przyjęta do budżetu na podstawie informacji Ministra Finansów ST4/4820/785/2014
			97	- potwierdzenie kwoty subwencji dla powiatu po uchwaleniu budżetu

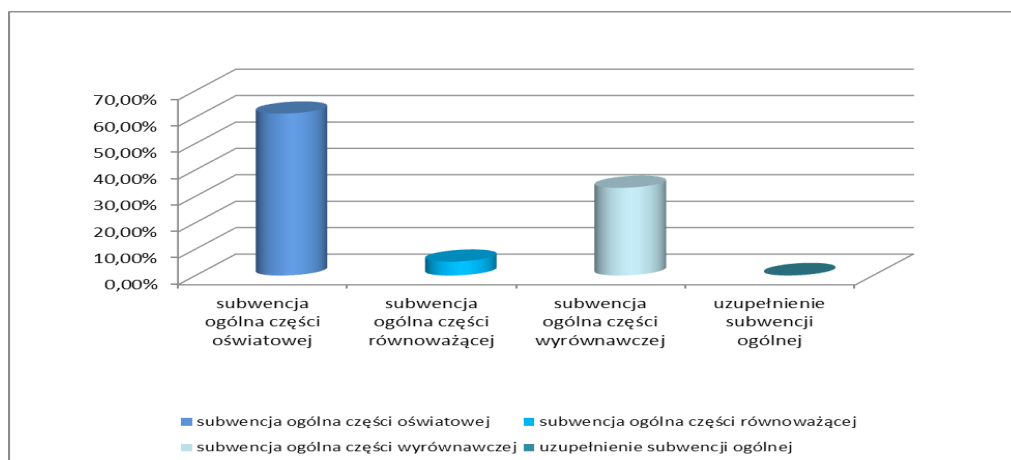
Lp	Źródło dochodów	Kwoty przyjęte do budżetu	Kwota zmiany	przeznaczenie
				państwa na rok 2015
3.	Subwencja ogólna części wyrównawczej	10 018 769		Kwota przyjęta do budżetu na podstawie informacji Ministra Finansów ST4/4820/785/2014
			0	- potwierdzenie kwoty subwencji dla powiatu po uchwaleniu budżetu państwa na rok 2015
4.	Uzupełnienie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego		52 932	- Kwota przyjęta do budżetu na podstawie pisma ST5.4750.137(4).2015
R a z e m		29 543 704	619 822	

Źródło: opracowanie własne

Z przedstawionej powyżej tabeli wynika, że po uchwaleniu budżetu państwa w roku bieżącym nie uległa zmianom wielkość subwencji ogólnej części wyrównawczej. Należy też zaznaczyć, iż subwencja ogólna jest wydatkiem sztywnym dla budżetu państwa i nie podlega ograniczeniom.

Strukturę subwencji ogólnej w dochodach ogółem na dzień 31 grudnia 2015 r. przedstawia poniższy wykres:

Wykres nr 4

Źródło: opracowanie własne

1.2. Dotacje (stanowią 21,78% dochodów bieżących ogółem)

Na początek analizy realizacji poszczególnych dotacji celowych uzyskiwanych z budżetu państwa przez powiat należy podkreślić, iż stopień wykonania w poszczególnych rozdziałach i paragrafach klasyfikacji budżetowej wynika z wykorzystania środków jakie wpłynęły w okresie minionego roku do budżetu powiatu.

Wykonanie wpływów z tytułu dotacji wynika z zapotrzebowania na środki finansowe przeznaczone na wydatki jakie założono w budżecie powiatu.

Udział dotacji w dochodach bieżących w analizowanym okresie roku 2015 wynosił 21,78%. Środki te kierowane były do powiatu głównie na tzw. zadania bieżące, na które to zaplanowano kwotę **13 316 953,24 zł**, z czego przekazano **12 786 928,47 zł**, tj. 96,02%.

Dotacje z poszczególnych źródeł w układzie tabelarycznym przedstawiają się następująco:

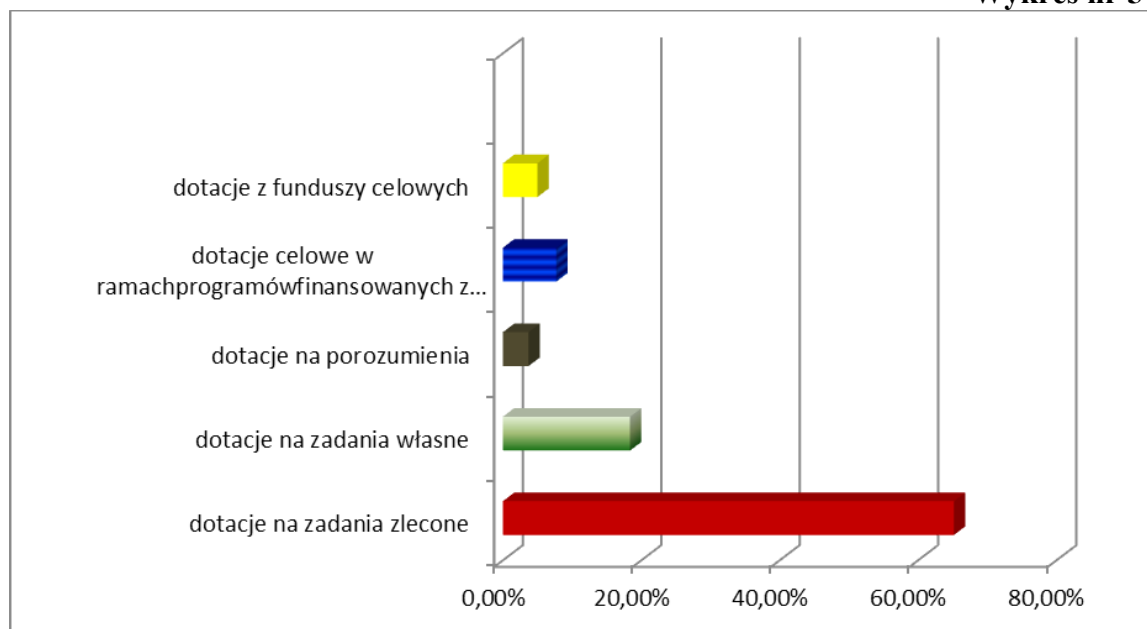
Tabela nr 8

Lp.	Treść	Plan na dzień 01.01.2015 r.	Plan na dzień 31.12.2015 r.	Wykonanie na dzień 31.12.2015 r.	% wykonania	Struktura %
1.	Dotacje na zadania zlecone	8 602 900	8 490 714,24	8 335 431,14	98,17	65,19
2.	Dotacje na zadania własne	2 148 900	2 350 767,00	2 350 767,00	100,00	18,38
3.	Dotacje na porozumienia	647 200	654 400,00	474 828,63	72,56	3,71
4.	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich	372 327	998 332,00	988 690,60	99,03	7,73
5.	Dotacje z funduszy celowych	810 600	822 740,00	637 212,10	77,45	4,99
R a z e m		12 581 927	13 316 953,24	12 786 928,47	96,02	100,00

Źródło: opracowanie własne

Struktura wykonania dotacji na dzień 31 grudnia 2015 r.

Wykres nr 5

Źródło: opracowanie własne

Dotacje celowe otrzymywane z budżetu państwa

Najbardziej liczną grupę dotacji, a zarazem najwyższą kwotowo stanowiły te, które przekazywane były z budżetu państwa na zadania rządowe zlecone powiatowi do ich realizacji. Środki te kierowane były do powiatu głównie na tzw. zadania bieżące, na które

to zaplanowano kwotę **10 841 481,24 zł**, z czego przekazano **10 686 198,14 zł**, tj. **98,57%**. W okresie analizowanym 2015 r. do zadań finansowanych z w/w dotacji należy:

- prace geodezyjno – urządzeniowe na potrzeby rolnictwa,
- gospodarka gruntami i nieruchomościami,
- prace geodezyjne i kartograficzne (nieinwestycyjne),
- opracowania geodezyjne i kartograficzne,
- działalność bieżącą Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Lipnie,
- utrzymanie stanowisk wykonujących zadania z zakresu administracji rządowej,
- zorganizowanie kwalifikacji wojskowej na terenie powiatu,
- zorganizowanie szkoleń w zakresie obrony cywilnej,
- działalność Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Lipnie,
- składki na ubezpieczenia zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego,
- działalność Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

W ramach przyznanych w planie dotacji celowych z budżetu państwa, druga co do wielkości kwota wsparcia jaką powiat otrzymuje dotyczy bieżących zadań własnych powiatu. W tegorocznym budżecie dofinansowaniem objęty został, jak każdego roku, Dom Pomocy Społecznej w Nowej Wsi oraz w roku bieżącym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie na zadanie w zakresie pieczy zastępczej. Środki otrzymane przez powiat na zadania własne stanowią w wykonanym budżecie 3,93%.

W okresie sprawozdawczym roku 2015 do budżetu powiatu wpłynęło 26 decyzji Wojewody Kujawsko – Pomorskiego zmieniających wielkości dotacji celowej na zadania z zakresu:

Dotacje celowe na zadania zlecone i dotacje na zadania własne – zmiany w okresie sprawozdawczym

Tabela nr 9

Lp	Źródło dochodów	Kwoty przyjęte do budżetu	Kwota zmiany	przeznaczenie
1.	Prace geodezyjno urządzeniowe na potrzeby rolnictwa	30 000		Kwota przyjęta do budżetu na podstawie wstępnych informacji Kujawsko – Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego WFB.I.3010.6.18.2014
			-20 000	- Decyzja Wojewody Kujawko – Pomorskiej WFB.I.3120.3.35.2015
			-10 000	- Decyzja Wojewody Kujawko – Pomorskiej WFB.I.3120.3.61.2015
2.	Gospodarka gruntami i nieruchomościami	146 000		Kwota przyjęta do budżetu na podstawie wstępnych informacji Kujawsko – Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego WFB.I.3010.6.18.2014
			1 400	- Decyzja Wojewody Kujawko – Pomorskiej WFB.I.3120.3.8.2015
			2 000	- Decyzja Wojewody Kujawko – Pomorskiej WFB.I.3120.3.35.2015
			7 800	- Decyzja Wojewody Kujawko – Pomorskiej WFB.I.3120.3.59.2015

Lp	Źródło dochodów	Kwoty przyjęte do budżetu	Kwota zmiany	przeznaczenie
3.	Prace geodezyjne i kartograficzne (nieinwestycyjne)	35 000		Kwota przyjęta do budżetu na podstawie wstępnych informacji Kujawsko – Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego WFB.I.3010.6.18.2014
			20 000 -5 000 3 726	- Decyzja Wojewody Kujawko – Pomorskiej WFB.I.3120.3.19.2015 - Decyzja Wojewody Kujawko – Pomorskiej WFB.I.3120.37.2015/8 - Decyzja Wojewody Kujawko – Pomorskiej WFB.I.3120.66.2015
4.	Opracowania geodezyjne i kartograficzne	2 000		Kwota przyjęta do budżetu na podstawie wstępnych informacji Kujawsko – Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego WFB.I.3010.6.18.2014
			9 000	- Decyzja Wojewody Kujawko – Pomorskiej WFB.I.3120.3.11.2015
5.	Nadzór budowlany	317 500		Kwota przyjęta do budżetu na podstawie wstępnych informacji Kujawsko – Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego WFB.I.3010.6.18.2014
			4 500	- Decyzja Wojewody Kujawko – Pomorskiej WFB.I.3120.3.67.2015/10
6.	Urzędy wojewódzkie	164 600		Kwota przyjęta do budżetu na podstawie wstępnych informacji Kujawsko – Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego WFB.I.3010.6.18.2014
			9 000	- Decyzja Wojewody Kujawko – Pomorskiej WFB.I.3120.3.68.2015
7.	Kwalifikacje wojskowe	33 000		Kwota przyjęta do budżetu na podstawie wstępnych informacji Kujawsko – Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego WFB.I.3010.6.18.2014
			-12	- Decyzja Wojewody Kujawko – Pomorskiej WFB.I.3120.3.47.2015
8.	Pozostałe wydatki obronne	4 000		Kwota przyjęta do budżetu na podstawie wstępnych informacji Kujawsko – Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego WFB.I.3010.6.18.2014
			0	
9.	Komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej	3 401 000		Kwota przyjęta do budżetu na podstawie wstępnych informacji Kujawsko – Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego WFB.I.3010.6.18.2014

Lp	Źródło dochodów	Kwoty przyjęte do budżetu	Kwota zmiany	przeznaczenie
			74 700 45 310 6 421 93 650 2 010 62 900 10 368	- Decyzja Wojewody Kujawko – Pomorskiej WFB.I.3120.37.2015/8 -Decyzja Wojewody Kujawsko – Pomorskiego WFB.I.3120.3.24.2015 - Decyzja Wojewody Kujawsko – Pomorskiego WFB.I.3120.3.40.2015 - Decyzja Wojewody Kujawsko – Pomorskiego WFB.I.3120.3.48.2015 - Decyzja Wojewody Kujawko – Pomorskiej WFB.I.3120.3.55.2015 - Decyzja Wojewody Kujawko – Pomorskiej WFB.I.3120.3.65.2015 - Decyzja Wojewody Kujawko – Pomorskiej WFB.I.3120.3.72.2015
10.	Składki na ubezpieczenia zdrowotne oraz świadczenia dla osób nie objętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego	4 221 000		Kwota przyjęta do budżetu na podstawie wstępnych informacji Kujawsko – Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego WFB.I.3010.6.18.2014
			400 000	- Decyzja Wojewody Kujawko – Pomorskiej WFB.I.3120.3.71.2015
11.	Zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności	148 800		Kwota przyjęta do budżetu na podstawie wstępnych informacji Kujawsko – Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego WFB.I.3010.6.18.2014
			2 530 19 300 15 680 20 500	- Decyzja Wojewody Kujawko – Pomorskiej WFB.I.3120.3.36.2015/9 - Decyzja Wojewody Kujawko – Pomorskiej WFB.I.3120.3.40.2015 - Decyzja Wojewody Kujawko – Pomorskiej WFB.I.3120.3.57.2015 - Decyzja Wojewody Kujawko – Pomorskiej WFB.I.3120.3.62.2015
12.	Domy pomocy społecznej	2 148 900		Kwota przyjęta do budżetu na podstawie wstępnych informacji Kujawsko – Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego WFB.I.3010.6.18.2014
			23 300 39 281 23 486 70 000 15 800	- Decyzja Wojewody Kujawko – Pomorskiej WFB.I.3120.37.2015/8 - Decyzja Wojewody Kujawko – Pomorskiej WFB.I.3120.3.59.2015 - Decyzja Wojewody Kujawko – Pomorskiej WFB.I.3120.3.61.2015 - Decyzja Wojewody Kujawko – Pomorskiej WFB.I.3120.3.62.2015 - Decyzja Wojewody Kujawko –

Lp	Źródło dochodów	Kwoty przyjęte do budżetu	Kwota zmiany	przeznaczenie
				Pomorskiej WFB.I.3120.3.77.2015
13.	Szkoły podstawowe specjalne		899,90 831,46	- Decyzja Wojewody Kujawsko – Pomorskiego WFB.I.3120.3.27.2015 - Decyzja Wojewody Kujawsko – Pomorskiego WFB.I.3120.3.60.2015/151
16.	Gimnazja specjalne		5 663,41 361,49 1 274,98	- Decyzja Wojewody Kujawsko – Pomorskiego WFB.I.3120.3.27.2015 - Decyzja Wojewody Kujawsko – Pomorskiego WFB.I.3120.3.39.2015 - Decyzja Wojewody Kujawsko – Pomorskiego WFB.I.3120.3.60.2015/151
17.	Rodziny zastępcze		30 000	- Decyzja Wojewody Kujawsko – Pomorskiego WFB.I.3120.3.32.2015
R a z e m		10 651 800	986 681,24	

Źródło: opracowanie własne

W ramach przyznanych w planie dotacji celowych z budżetu państwa, najwyższą co do wielkości kwotę wsparcia jaką powiat otrzymał dotyczy składek na ubezpieczenia zdrowotne oraz świadczenia dla osób nie objętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego. W tegorocznym budżecie dofinansowaniem objęto, jak każdego roku, zadania w zakresie gospodarki mieszkaniowej, bezpieczeństwa publicznego oraz orzekania o niepełnosprawności. Od 2012 roku dotacja w zakresie pieczy zastępczej. W minionym roku powiat otrzymał po raz pierwszy dotację dla szkoły specjalnej na poziomie podstawowym i gimnazjalnym z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu podręczników.

Dotacje celowe, w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt. 3 oraz ust. 3 pkt. 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich

Na skutek licznych zmian przepisów od kilku lat pozyskujemy środki na realizację projektów przez jednostki organizacyjne powiatu, które finansowane są w/w dotacją. Należy tu przypomnieć, iż dotacje te pojawiły się po raz pierwszy w roku 2010 i zastąpiły dotychczasowe dotacje rozwojowe. Dystrybutorem tych środków jest Urząd Marszałkowski w Toruniu oraz Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu. Środki pochodzą z Europejskiego Funduszu Społecznego – Program Operacyjny Kapitał Ludzki. W ramach przydzielonych środków w bieżącym roku Powiatowy Urząd Pracy i Starostwo Powiatowe kontynuuje realizację projektów z poprzedniego roku. Wykonanie dochodów w tym zakresie wynika głównie z zaangażowania środków na realizację projektów. Stopień realizacji planu dochodów ze źródeł zagranicznych jest związany z wykorzystaniem ich zgodnie z przeznaczeniem. Niewydatkowane środki podlegają zwrotowi.

Ogółem do dnia 31 grudnia 2015 roku do budżetu wpłynęło 988 690,60 zł, tj. 99,03% założeń planowych. Dofinansowaniem objęte zostały niżej wymienione projekty:

- „ Nowoczesne wspomaganie szansą na wszechstronny rozwój szkół” w ramach Działania 3.5. Kompleksowe wspomaganie szkół,
- „Profesjonalne kadry w Powiecie Lipnowskim”

- „Powiat stawia na młodzież”,
- „Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko – pomorskiego”.

Dotacje celowe otrzymane od innych samorządów na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego

W okresie sprawozdawczym roku 2015, tak jak w latach ubiegłych, współpraca między jednostkami samorządu terytorialnego zaowocowała uzyskaniem dochodów w formie dotacji i pomocy finansowej na zadania bieżące jak i majątkowe. Zakres zadań od pewnego okresu obejmuje te same dziedziny. Biorąc pod uwagę dofinansowanie zadań bieżących, to w głównej mierze dotyczą szeroko pojętej „opieki społecznej”. Analizując realizację tych dochodów to należy stwierdzić, że jest ona uzależniona od terminów określonych w umowach.

Dotacje funduszy celowych

W okresie sprawozdawczym 2015 roku odnotowano wpływy środków z Funduszu Pracy, którego dysponentem jest Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej na zadanie z dziedziny promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz pozostałe zadania fakultatywne. Dotacja na te zadania w wysokości 7% limitu środków Funduszu Pracy obowiązywała w latach 2006 – 2013. Od roku 2014 nastąpiła zmiana dysponowania środkami Funduszu Pracy na finansowanie wynagrodzeń - dotychczasowe 7% zostanie podzielone na 5% - na wynagrodzenia i 2% - na premie za dobre wyniki. Model ten będzie testowany do 2017 roku, a jeśli się sprawdzi, to zostanie wprowadzony na stałe. W minionym roku do budżetu z przyznanego limitu wpłynęło 294 000 zł kwoty limitu z Funduszu Pracy ustalonej za rok poprzedni w myśl ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W okresie sprawozdawczym roku 2015 realizacja jego przebiegała adekwatnie do upływu czasu.

2. ŚRODKI

Środki otrzymywane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych

W związku z realizacją wypłat ekwiwalentów za wyłączenie gruntów z upraw rolnych i wprowadzenie upraw leśnych, powiat otrzymuje od kilku lat na ten cel środki z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Realizacja dochodu odkąd został on przypisany do powiatu przebiegała prawidłowo, adekwatnie do potrzeb w danym roku. W 2015 roku uzyskano wpływy środków do budżetu powiatu w wysokości 405 061,79 tj. 100% założeń planowych.

3. UDZIAŁY POWIATÓW W PODATKACH STANOWIACYCH DOCHÓD BUDŻETU PAŃSTWA (*stanowią 12,62% dochodów bieżących*)

Na uwagę zasługuje fakt, iż realizacja dochodów z tytułu udziału powiatu w podatkach dochodowych jest specyficzna, gdyż ich ostateczne rozliczenie dokonuje się dopiero w miesiącu lutym następnego roku.

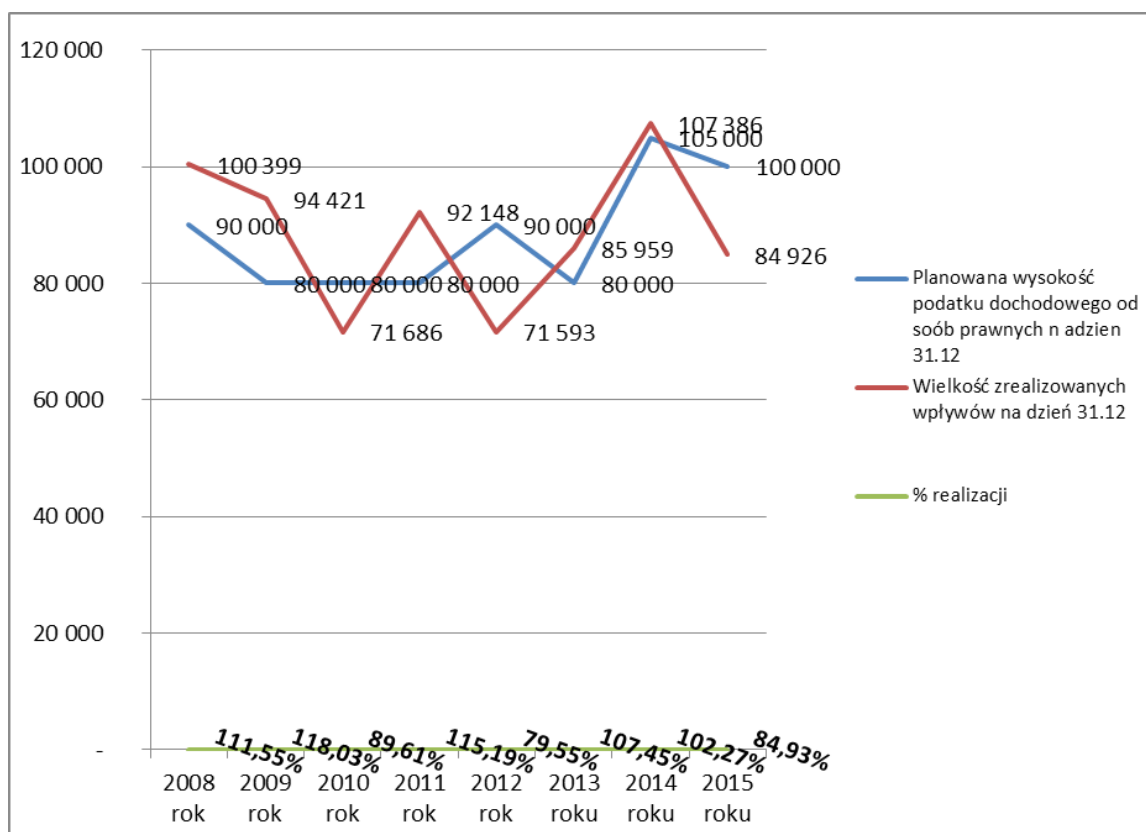
3.1. Udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych (*stanowią 0,14% dochodów bieżących*)

W roku sprawozdawczym dochody w tym zakresie zrealizowano w 84,93%. Z obserwacji z poszczególnych lat wynika, iż ich realizacja uzależniona była od kondycji finansowej firm, które wnoszą opłaty z tytułu podatku na rzecz naszego powiatu (liczba współpracujących z powiatem na koniec 2015 roku Urzędami Skarbowymi zlokalizowanymi na terenie całego kraju wynosiła dwadzieścia jeden). Wzorem poprzednich lat konstru-

ując budżet powiatu Zarząd Powiatu obserwując procesy zachodzące w gospodarce zaproponował asekuracyjne podejście do planowania tego dochodu określając go na poziomie **100 000 zł**. Za 2015 rok uzyskano wpływ środków na poziomie 84 926,21 zł. Przypominając wykonanie dochodów w tym zakresie w roku 2014 gdzie uzyskano wpływy wielkości **107 385,50 zł**, co oznaczało 102,27% w stosunku do zakładanego planu.

Kształtowanie się wpływów z podatku dochodowego od osób prawnych do budżetu Powiatu Lipnowskiego na dzień 31 grudnia za lata 2008 – 2015

Wykres nr 6

Źródło: opracowanie własne

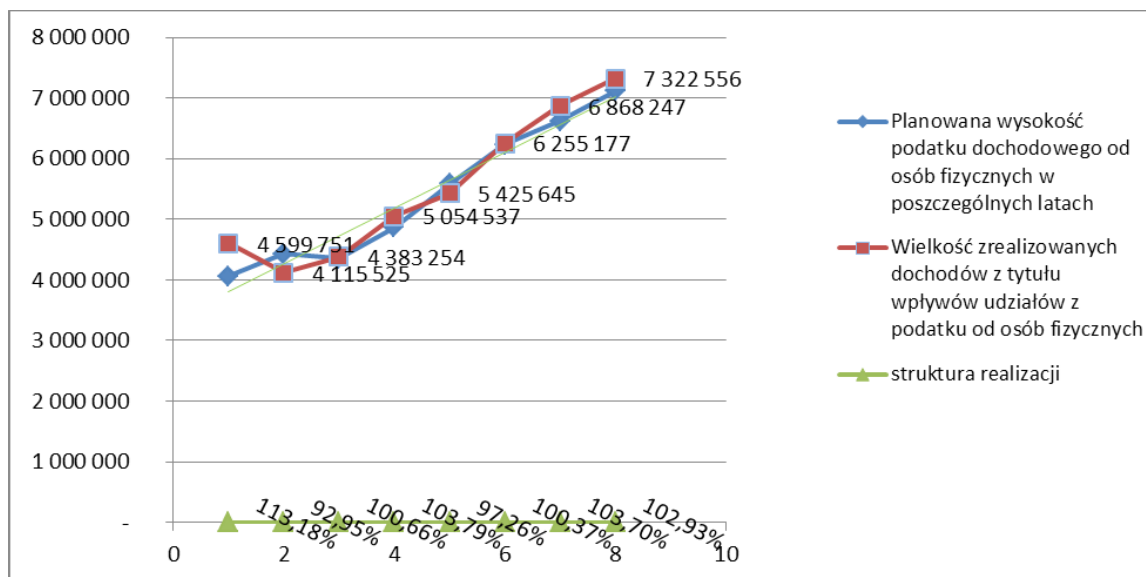
2. Udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (stanowią 12,47% dochodów bieżących)

W ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego określony został 10,25% udział we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, od podatników tego podatku zamieszkałych na obszarze powiatu.

Kwota zaplanowana dla powiatu na 2015 rok została określona szacunkowo przez Ministerstwo Finansów na poziomie **7 259 579 zł**. Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego od kilku lat w miesiącu grudniu dysponent środków ma obowiązek przekazania zaliczkowo 80,00% dochodów za listopad. Wzorem lat poprzednich do budżetu przyjęto mniejszą stanowiącą 98%, tj. kwotę 7 114 400 zł, a wykonano 7 322 556 zł, tj. 102,93% przyjętej do budżetu wielkości. Od kilku lat obserwujemy tendencję zwykłą szacowanych przez Ministerstwo Finansów kwot wpływów i też taką tendencję można zauważyć w osiągniętych z tego tytułu dochodach. Wzrost wpływów udziałów w stosunku do lat poprzednich oznacza wyższe wypłaty wynagrodzeń oraz zatrudnienia w roku 2015.

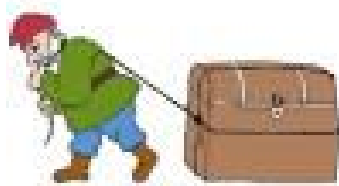
Kształtowanie się wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych do budżetu Powiatu Lipnowskiego w latach 2008 – 2015

Wykres nr 7

Źródło: opracowanie własne

3. POZOSTAŁE DOCHODY BIEŻĄCE

Realizacja dochodów z poszczególnych źródeł przedstawia się następująco:

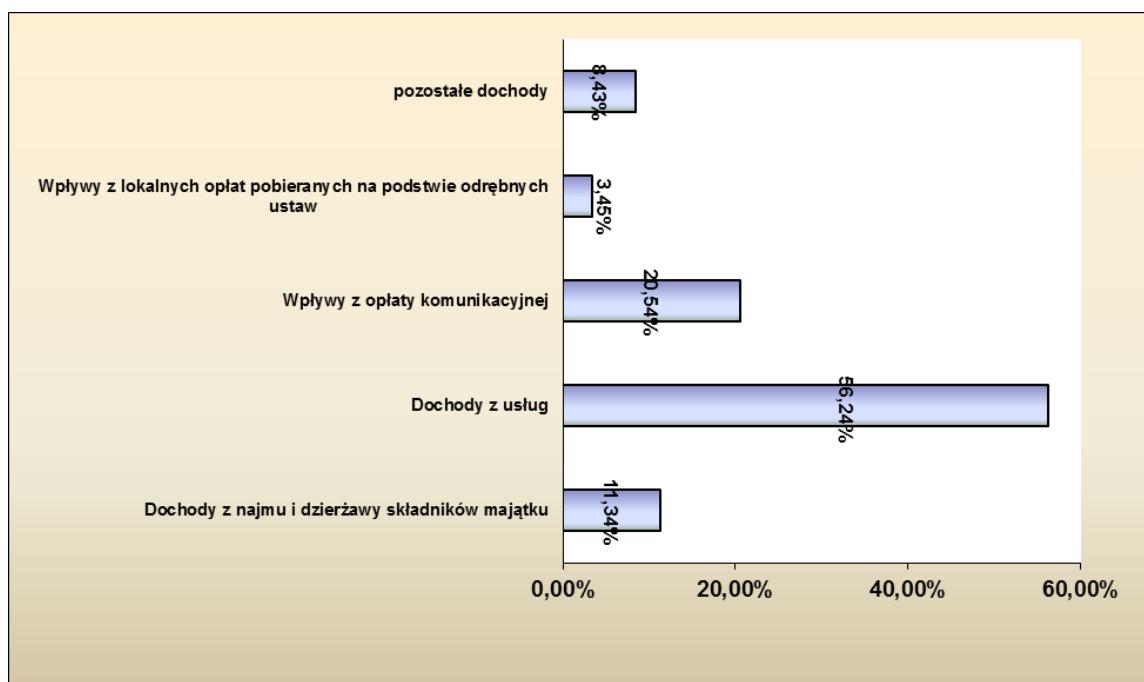
Tabela nr 10

	Treść	Plan na dzień 31.12.2015 r.	Wykonanie na dzień 31.12.2015 r.	% wykonania	Struktura Wykonania dochodów własnych %
1.	Dochody z dzierżawy i najmu	1 004 529	874 587,65	87,06	11,01
2.	Wpływy z usług	4 309 000	4 336 617,47	101,34	54,58
3.	Opłata komunikacyjna	1 463 080	1 583 457,50	108,23	19,93
4.	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jst na podstawie odrębnych ustaw	255 239	265 984,29	104,21	3,35
5.	Pozostałe dochody	1 023 422	884 991,12	86,47	11,13
	R a z e m	8 055 270	7 945 637,73	98,63	100,00

Źródło: opracowanie własne

Strukturę dochodów własnych przedstawia poniższy wykres:

**Struktura wykonania dochodów własnych Powiatu Lipnowskiego
na dzień 31 grudnia 2015 roku**

Zródło: opracowanie własne

Powyżej odczytujemy, że najwyższy swój udział w pozostałych dochodach bieżących mają dochody z tytułu usług, w tym największy swój udział mają wpływy z tytułu odpłatności pensjonariuszy Domu Pomocy Społecznej w Nowej Wsi. Poniższa tabela przedstawia plan i wpływy dochodów bieżących uzyskiwanych przez jednostki organizacyjne powiatu.

Tabela nr 11

Plan pozostałych dochodów bieżących i ich zmiany oraz wykonanie na dzień 31 grudnia 2015 roku według jednostek organizacyjnych powiatu

Nazwa jednostki organizacyjnej	Plan na dzień 01.01.2015 r.	Plan na dzień 31.12.2015 r.	Różnica (+,-)	Wykonanie na dzień 31.12.2015 r.	% wykonania
Zespół Szkół w Lipnie	105 900	108 100	2 200	11 304,92	104,57
Zespół Szkół Technicznych w Lipnie	146 800	155 100	8 300	116 149,21	74,88
Zespół Szkół Specjalnych w Lipnie	1 200	1 200	-	382,41	31,86
Zespół Szkół w Skępem	420 600	421 900	1 300	353 207,43	83,71
Zespół Szkół w Dobrzyniu n. Wisłą	88 600	103 500	14 900	108 222,22	104,56
Publiczna Szkoła Muzyczna I Stopnia	400	400	-	294,19	73,54
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Lipnie	15 300	15 300	-	21 911,55	143,21
Razem jednostki oświatowe	778 800	80 500	26 700	713 209,93	88,54
Zarząd Dróg Powiatowych w Lipnie	198 500	216 400	17 900	222 569,41	102,85

Starostwo Powiatowe	3 583 678	4 009 270	425 592	3 928 124,83	97,97
Komenda Powiatowa PSP w Lipnie	7 500	7 500	-	4 195,88	55,94
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipnie	5 000	5 000	-	1 140,26	22,80
Dom Pomocy Społecznej w Nowej Wsi	2 958 000	2 969 200	11 200	3 49 61,48	102,70
Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Lipnie	35 300	38 900	3 600	23 862,35	61,34
Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego	500	500	-	256,05	51,21
Powiatowy Urząd Pracy w Lipnie	2 500	3 000	500	2 666,54	88,88
Razem pozostałe jednostki	6 790 978	7 249 770	458 792	7 232 427,80	99,76
Ogółem dochody bieżące	7 569 778	8 055 270	485 492	7 945 637,73	98,63

Zródło: opracowanie własne

3.1. Dochody z dzierżawy (stanowią 1,49% dochodów bieżących)

Plan wynosi 1 004 529 zł i został wykonany w wysokości 874 587,65 zł, co stanowi 87,06% planu rocznego. Uzyskane dochody w tym zakresie pochodzą z najmu garaży oraz lokali będących własnością powiatu. Dochody z tego tytułu osiągnęte są przez jednostki organizacyjne jak również Starostwa Powiatowego.

3.2. Wpływy z usług (stanowią 7,39% dochodów bieżących)

Dochody w tym zakresie pochodzą głównie z odpłatności mieszkańców za pobyt w Domu Pomocy Społecznej w Nowej Wsi. W mniejszym znaczeniu dochody w tym zakresie realizowane są przez inne jednostki powiatu. Plan na rok 2015 określony został w wysokości 4 309 000 zł, wykonano 4 336 617,47 zł, tj. 101,34%. Na wskaźnik realizacji rzutują wnoszone w/w opłaty od mieszkańców.

3.3. Opłata komunikacyjna (stanowi 2,70% dochodów bieżących)

Dochody w tym zakresie określone zostały w wysokości 1 463 080 zł i wykonano w wysokości 1 583 457,50 zł, co stanowi 108,23% zakładanego planu. Na dochody dotyczące opłaty komunikacyjnej mają wpływy opłaty za wydawanie dowodów rejestracyjnych, pozwoleń czasowych i kart pojazdów, uprawnień prawa jazdy krajowego i międzynarodowego, świadectw kwalifikacji, tablic rejestracyjnych dla pojazdów. Wpływy z tego tytułu znalazły odzwierciedlenie w wykonanych dochodach z zakresu opłat komunikacyjnych. Poziom realizacji planu wskazuje na niedoszacowanie planu. Jednak trudno przewidzieć dokładne wpływy z tego tytułu, które nie są do końca przewidywalne.

3.4. Wpływy z lokalnych opłat pobieranych na podstawie odrębnych ustaw (stanowi 0,45% dochodów bieżących)

Opłaty z tytułu lokalnych opłat pobieranych na podstawie odrębnych ustaw zaplanowane zostały w wysokości 255 239 zł, wykonano 265 984,29 zł, co stanowi 104,21% założeń planowych i są wyższe od wpływów osiągniętych na dzień 31 grudnia 2014 roku. Opłaty pobierane są głównie przez Zarząd Dróg powiatowych za zajęcie pasa drogowego. Wyższe wpływy w tym zakresie obserwowalne były już w latach poprzednich na co wpływa waloryzowana każdego roku stawka za zajęcie 1 m² pasa drogowego oraz liczba dni zajmowania pasa drogowego

3.5. Pozostałe dochody własne (stanowią 1,11% dochodów bieżących)

W grupie pozostałych dochodów należy wymienić przede wszystkim opłaty za holowanie i przechowanie pojazdów na samorządowym parkingu mieszczącym się przy Zarządzie Dróg Powiatowych w Lipnie. Do tej grupy dochodów ujmuje się również odsetki od zgromadzonych środków na rachunkach bankowych, wpłaty za rozmowy telefoniczne, wpłaty rodziców biologicznych, darowizny. Plan został określony w wysokości 1 023 422 zł, wykonanie 884 991,12 zł, tj. 86,46%.

Można stwierdzić, iż jednostki organizacyjne w okresie sprawozdawczym 2015 roku prowadziły właściwą politykę finansową co korzystnie wpłynęło na ich wykonanie.

Analizując szczegółowo realizację gromadzenia poszczególnych dochodów można zauważyć, iż niektóre z nich nie były uwzględnione w budżecie w trakcie analizowanego okresu sprawozdawczego czy też ich wstępne wielkości były niedoszacowane.

Zaplanowanie wszystkich dochodów – zwłaszcza często występujących jednorazowych, sporadycznych i niewielkich wpłat – jest niemożliwe, stąd też w niektórych pozycjach klasyfikacji budżetowej występują sumy nieplanowane, bądź stopień wykonania jest stosunkowo niski. Z drugiej strony bywa i tak, że niektóre zaplanowane do pozyskania środki były w bardzo wysokim stopniu zrealizowane w I półroczu, a wynikało to z terminów i sposobów pozyskiwania takiego rodzaju wpływów.

Analiza wykonania dochodów bieżących wskazuje na zróżnicowany poziom ich realizacji. Wpływ dotacji celowych i subwencji ogólnych z budżetu państwa kształtuje się na zakładanym poziomie. Realizacja pozostałych dochodów kształtuje się w zróżnicowany sposób, w zależności od źródła pochodzenia tych dochodów.

Niewątpliwie duży wpływ na kształtowanie się dochodów ma specyfika działania poszczególnych jednostek organizacyjnych Powiatu. W placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych liczba dzieci oraz rzetelne i terminowe dokonywanie wpłat przez ich opiekunów w istotny sposób wpływa na kształtowanie się dochodów.

Reasumując, należy podkreślić, iż duże uzależnienie strony dochodowej budżetu powiatu zależy od budżetu państwa, a także od czynników, na które jednostka nie ma wpływu.

VI. REALIZACJA WYDATKÓW ORAZ STAN ZOBOWIĄZAŃ

Wydatki Powiatu uchwalono na rok 2015	57 523 165,00 zł
Po uwzględnieniu zmian plan wydatków zwiększono o	2 690 005,24 zł
tj. do kwoty	60 213 200,24 zł
Wykonanie na dzień 31 grudnia 2015 r. wyniosło	58 914 512,61 zł
Co stanowi 97,84%0 zł	

Na realizację zadań powiatu wydatkowano kwotę 58 914 512,61 zł, co stanowi 97,84% planu rocznego. Dyrektorzy i kierownicy jednostek organizacyjnych powiatu zaciągnęli zobowiązania w ramach swoich upoważnień w kwocie 3 284 257,60 zł, zgodnie ze sprawozdaniem Rb-28 o wydatkach budżetowych, a wynikające z bieżącego zarządu. Do najważniejszych zobowiązań niewymagalnych zaliczamy opłaty za media, energię cieplną, naliczony i nieprzekazany podatek od towarów i usług. Zobowiązania te wynikają głównie z otrzymanych faktur po 1 stycznia 2016 roku.

Tabela nr 12

Zmiany po stronie wydatków na dzień 31 grudnia 2015 roku

Rodzaj wydatków	Uchwała budżetowa	Plan po zmianach	Wykonanie	%
Wydatki majątkowe	4 730 318	4 160 844	3 623 301,34	87,08
- Inwestycje jednoroczne	1 747 142	488 286	448 192,62	91,79
- Inwestycje wieloletnie	2 983 176	3 672 558	3 175 108,72	86,45
Wydatki bieżące	52 792 867	56 052 356,24	55 291 211,27	98,64
Wynagrodzenia i pochodne	33 712 559	35 350 884,00	35 225 940,59	99,65
Dotacje	1 601 108	1 975 742,00	1 919 570,88	97,16
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	2 175 356	2 356 060,00	2 300 747,43	97,65
Rezerwy	162 241	162 241,00	-	0,00
Wydatki na obsługę długu	500 000	427 000,00	417 995,16	97,89
Realizacja zadań statutowych	14 641 603	15 780 429,24	15 426 957,21	97,76
Ogółem	57 523 185	60 213 200,24	58 914 512,61	97,84

Źródło: opracowanie własne

W wydatkach ogółem należy wyróżnić wydatki bieżące, które na plan 56 052 356,24 zł, zostały zrealizowane w wysokości 55 291 211,27 zł oraz wydatki majątkowe – na plan 4 160 844 zł zostały zrealizowane w kwocie 3 623 301,34 zł.

Wzrost planu wydatków bieżących spowodowany został głównie zmianą wysokości przydzielonych dotacji decyzjami Wojewody Kujawsko – Pomorskiego oraz pozyskanymi środkami na realizację Projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Zmiana planu wydatków majątkowych związana jest przede wszystkim z wprowadzeniem nowych zadań do wykonania w roku 2015. Wielkości niektórych planowanych zadań inwestycyjnych zostały zmniejszone co również pozwoliło na wprowadzenie nowych zadań czy też zwiększyć zakres już planowanych zadań na etapie uchwalenia budżetu dla Powiatu Lipnowskiego.

Porównanie planu wydatków na dzień 31 grudnia br. z ich wykonaniem na koniec okresu sprawozdawczego, z podziałem na wydatki bieżące i wydatki majątkowe, przedstawia się następująco:

Tabela nr 13

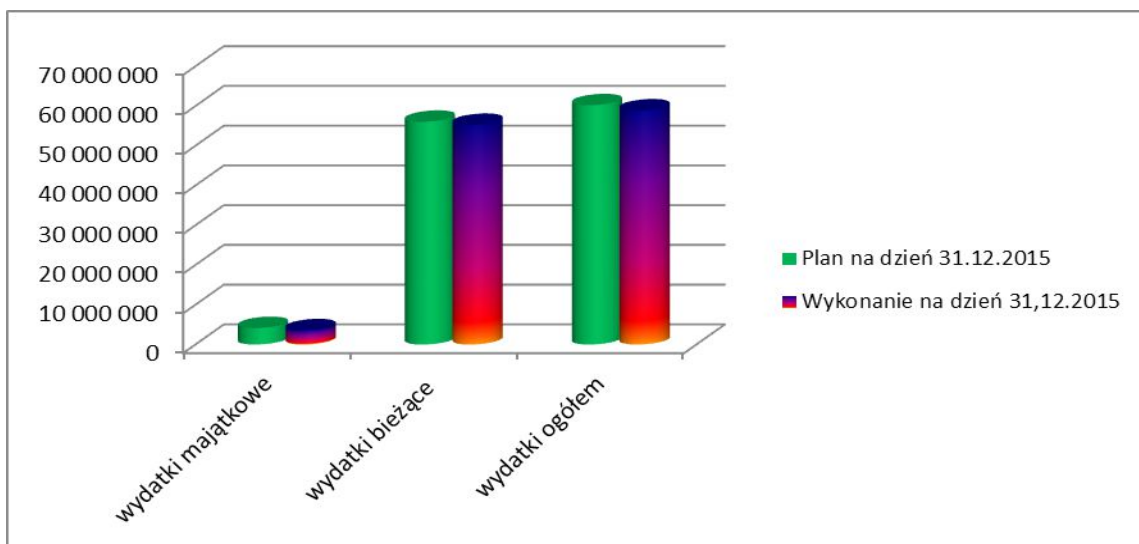
Porównanie planu wydatków za 2015 rok z podziałem na bieżące i majątkowe

Lp.	Kategorie wydatków	Uchwała budżetowa	Plan po zmianach	Wykonanie w %	Struktura wykonania %
1.	Wydatki majątkowe	4 730 318	4 160 844,00	87,08	6,15
2.	Wydatki bieżące	52 792 867	56 052 356,24	98,64	93,85
2.	Wydatki ogółem	57 523 185	60 213 200,24	97,84	100,00

Źródło: opracowanie własne

Wykonanie wydatków na dzień 31 grudnia 2015 roku

Wykres nr 9

Zródło: opracowanie własne

Poziom wykonania wydatków ogółem w 2015 roku w porównaniu do analogicznych okresów lat ubiegłych przedstawia poniższa tabela i wykres.

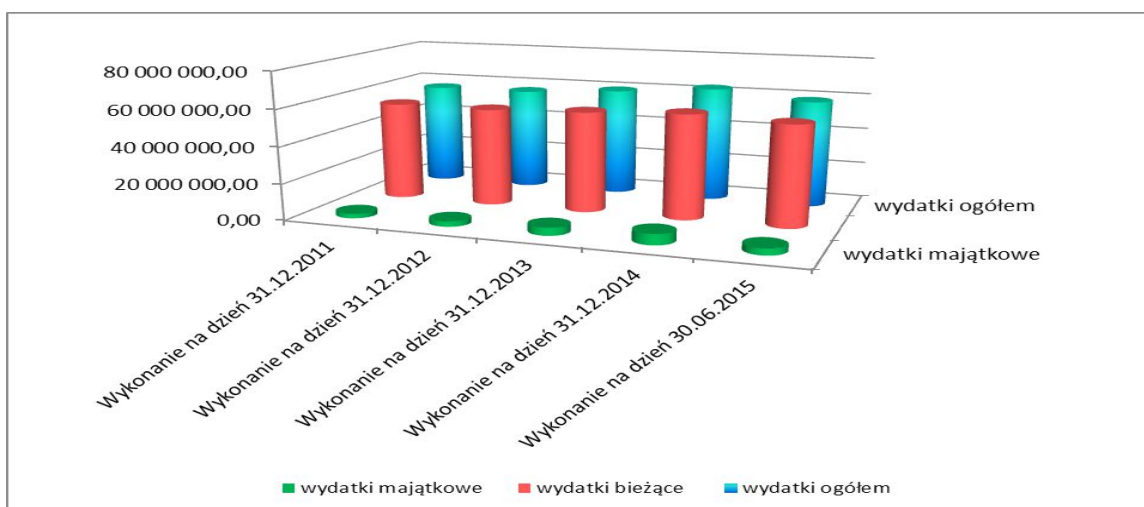
Tabela nr 14

Kategorie wydatków	Wykonanie wydatków na dzień 31.12.2011	Wykonanie wydatków na dzień 31.12.2012	Wykonanie wydatków na dzień 31.12.2013	Wykonanie wydatków na dzień 31.12.2014	Wykonanie wydatków na dzień 31.12.2015
Wydatki majątkowe	2 456 472,21	2 942 812,30	4 314 729,23	5 887 549,69	3 623 301,34
Wydatki bieżące	54 169 346,52	53 901 549,18	55 437 913,52	57 444 806,23	55 291 211,27
Wydatki ogółem	56 625 818,73	56 844 361,48	59 752 642,75	63 332 356,02	58 914 512,61

Zródło: opracowanie własne

Wykonanie wydatków za lata 2011 - 2015

Wykres nr 10

Zródło: opracowanie własne

Wielkość wskaźnika wykonania wydatków majątkowych w roku 2015 wynika z realizacji przyjętych do realizacji zadań oraz harmonogramu płatności za ich wykonanie.

Główną pozycją w wydatkach są wydatki bieżące, które stanowią 93,85% wydatków ogółem. Obejmują one wszystkie koszty związane z utrzymaniem jednostek organizacyjnych powiatu, tj. wynagrodzenia, składki na ubezpieczenia społeczne, zakupy usług i towarów. Wydatki majątkowe stanowią zaledwie 6,15% planu wydatków ogółem. Jak wynika z powyższej tabeli wydatki bieżące zostały wykonane w 98,64%.

Odnosząc się do zasad jakie przyjęto do budżetu w okresie sporządzania jego projektu na 2015 rok to należy podkreślić, iż przez cały rok konsekwentnie je realizowano. Układ dochodów i pomimo ogromu zadań jakie ciążyą na powiecie, Zarząd Powiatu dokonał w roku 2015 waloryzacji płac.

Występujące odchylenia w analizowanym okresie wynikają z niezrealizowanych wydatków zarówno majątkowych jak i bieżących. Odchylenia są skutkiem przestrzegania dyscypliny finansowej. Ponadto poczyniono pewne kroki oszczędnościowe z uwagi na analizę kondycji finansów powiatu w kontekście wymogów stawianych przez ustawę o finansach publicznych. Obowiązek sporządzania Wieloletniej Prognozy Finansowej, a zwłaszcza uwarunkowania, które będą obowiązywały w latach następnych powodują, iż samorządy muszą podejmować takie działania aby móc od roku 2014 spełnić ustawowe wskaźniki przewidziane przez rząd.

Tytułem wprowadzenia do realizacji wydatków należy wyjaśnić przyczyny wystąpienia w niektórych rozdziałach niepełnego ich wykonania. Zabieg ten został zastosowany z uwagi na to, aby przydzielone środki w planie oprócz wydatków wykonanych, zabezpieczyły również zobowiązania dotyczące roku 2014, niezależnie od terminu ich zapłaty (oprócz wynagrodzeń i pochodnych od nich naliczanych). W niektórych przypadkach wynika to z zakresu planowanych zadań, uzyskiwania środków z dotacji, a także indywidualnego charakteru danego przedsięwzięcia. Należy również podkreślić, iż realizacja wydatków zaplanowana w tegorocznym budżecie tak jak w latach poprzednich nie należy do łatwych, zwłaszcza w dziedzinie oświaty, opieki społecznej. Jak w latach poprzednich w zakresie działalności oświaty, pomocy społecznej, a konkretnie utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych po stronie wydatkowej zaobserwowało się małe niedoszacowanie w stosunku do potrzeb, toteż w ciągu roku budżetowego wielkości na te i inne zadania musi ulec zmianom. W dziedzinie oświaty największe niedoszacowanie wydatków zauważono na wynagrodzeniach i pochodnych.

Rok 2015 jak i lata poprzednie, a zwłaszcza jego koniec, upływały pod znakiem przysłowiowego „zaciskania pasa”, gdyż wiadomym było, iż planowane dochody mogą zostać niewykonane. Wobec powyższego ostatnie dni roku są momentem na ograniczenia w realizowanych wydatkach aby nie dopuścić do zachwiania sytuacji powiatu. Pomimo przeszkód jakie były napotykanne na drodze realizowanego budżetu znaleziono wolne środki, które pozwoliły zabezpieczyć w pełnej wysokości wydatki na wynagrodzenia i pochodne, aby nie pozostawiać zobowiązań z tego tytułu na rok kolejny.

6.1. Wydatki majątkowe realizowane w 2015 roku

Plan wydatków inwestycyjnych na rok 2015 zakładał wielkość 4 160 844 zł, z czego część środków przeznaczono na poprawę infrastruktury sportowej jak również na zakup motorów crossowych, które to oddano w użyczenie Lipnowskiemu Klubowi Sportowemu „Jastrząb”, co pomoże sportowcom crossowym zdobywać wysokie lokaty, a tym samym promować nasz powiat.

Tabela nr 15

Wydatki inwestycyjne zrealizowane w 2015 roku

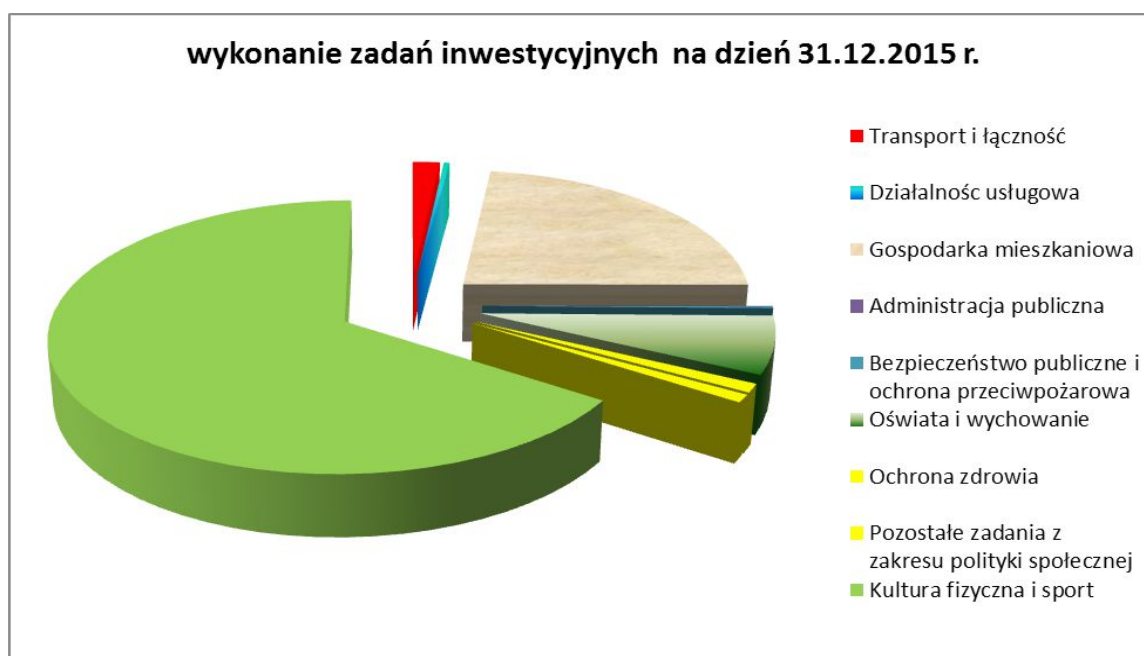
Nazwa inwestycji	Plan na 01.01.2015	Plan na 31.12.2015	Wykonanie
Dotacja celowa dla Gminy Kikół	5 000	5 000	5 000
Budowa zatok postojowych i przebudowa układu komunikacyjnego w ciągu drogi powiatowej nr 2711C	-	35 100	35 091,90
Zespół Szkół w Skępem – wymiana i modernizacja części ogrodzenia	10 000	-	-
Instalacja monitoringu i montaż instalacji alarmowej w obiektach Zespołu Szkół Technicznych w Lipnie	-	29 500	29 500,00
Starostwo Powiatowe – modernizacja bloku porodowego i operacyjnego	850 000	-	-
Roboty związane z podłączeniem bram garażowych pogotowia	31 442	-	-
Podjazd dla karet w Spółce „Szpital Lipno”	-	92 422	38 000,00
Powiatowy Urząd Pracy – doprowadzenie kanalizacji	-	18 500	18 019,50
Budowa pełnowymiarowej hali sportowej przy Zespole Szkół w Lipnie	2 092 668	2 743 154	2 322 582,98
Razem wydatki inwestycyjne	2 989 110	2 923 676	2 448 194,38
Zakupy inwestycyjne			
Starostwo Powiatowe – Zakup gruntów	1 350 000	848 663	822 326,78
Starostwo Powiatowe – zakup sprzętu komputerowego, kopiarek i oprogramowania, wypis z aktu notarialnego	40 000	2 685	875,00
Starostwo Powiatowe – zakup UPS podtrzymującego pracę serwera	-	10 000	9 102,00
Nadzór Budowlany – zakup sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem	3 700	3 700	3 699,00
Zakup kosiarki na potrzeby Zespołu szkół w Skępem	7 000	12 200	12 199,00
Zespół Szkół Technicznych w Lipnie – zorganizowanie stanowisk egzaminacyjnych	300 000	207 987	207 986,87
Infostrada Kujaw i Pomorza – usługi e-Administracji i Informacji Przestrzennej”	40 508	39 319	8 108,27
Dotacja celowa na modernizację strażnic	-	7 500	7 497,92
Zakup dwóch motocykli	-	32 000	30 198,96

crossowych			
Zakup kosiarki na potrzeby Zarządu Dróg Powiatowych	-	20 500	20 500
Dom Pomocy Społecznej zakup szafy chłodniczej oraz pralnicę wirówki	-	45 000	44 999,46
Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności zakup kserokopiarki	-	7 614	7 613,70
Razem wydatki na zakupy inwestycyjne	1 741 208	1 237 168	1 175 106,96
Razem inwestycje	4 730 318	4 160 844	3 623 301,34

Źródło: opracowanie własne

Wykonanie wydatków majątkowych w 2015r. w ujęciu poszczególnych działów prezentuje poniższy wykres:

Wykres nr 11

Źródło: opracowanie własne

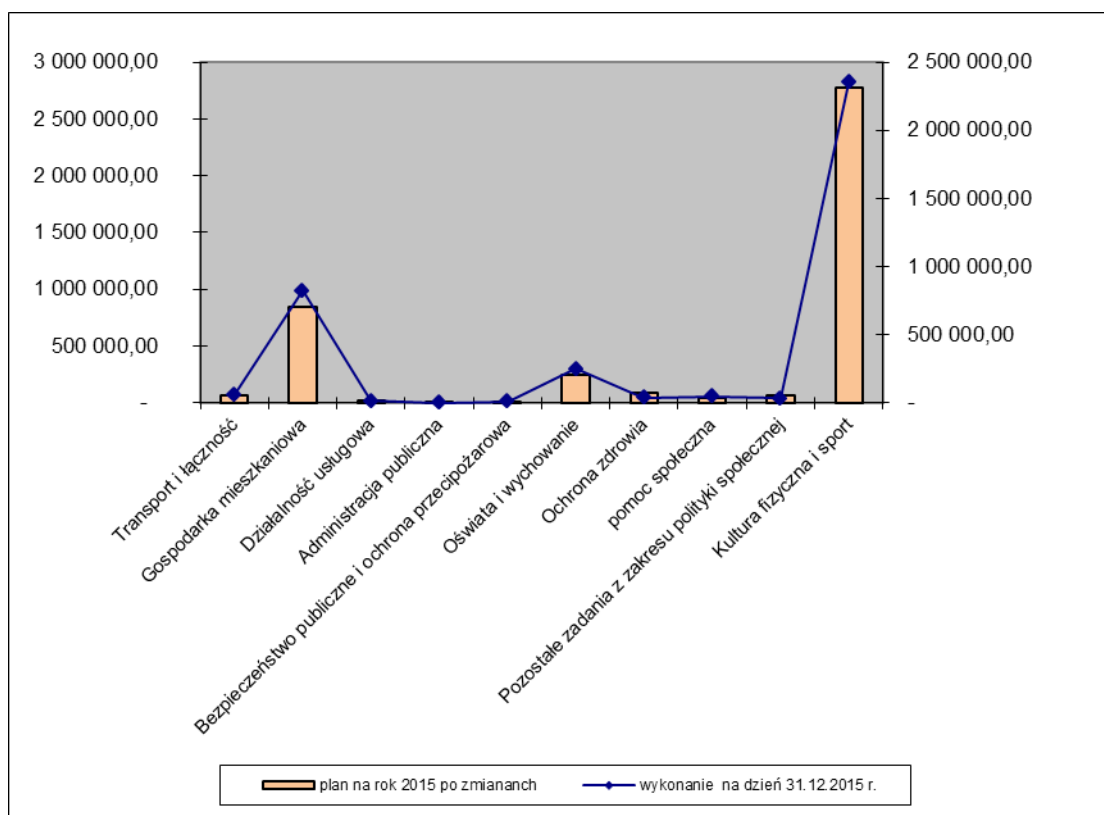
Wydatki majątkowe zrealizowano w 87,08%. Plan związany z wydatkami majątkowymi wielokrotnie ulegał zmianom. W przyjętym przez Radę Powiatu budżecie wydatki inwestycyjne kształtowały się w wysokości 4 730 318 zł, a ostateczna wartość planowana na koniec roku kształtuje się w wysokości 4 160 844 zł, z czego zrealizowano wydatki na kwotę 3 623 301,34 zł. Daje się zauważyć, iż zmiany jakie następowały można określić jako „kosmetyczne”, a wynikały one między innymi z ostatecznych rozliczeń zadań, ujmowania nowych zadań do budżetu, a także przesunięcia środków planowanych wcześniej w grupie wydatków bieżących na wydatki inwestycyjne w jednostkach organizacyjnych powiatu. Jak widać w skali globalnie planowanych i wykonanych wydatków w ich układzie rodzajowym, to plan stanowi 6,91%, a wykonanie 6,15%. Plan zadań majątkowych w roku 2014 stanowił wielkość 10,39%. Wielkość planowanych i realizowanych zadań inwestycyjnych zależy od potrzeb i możliwości finansowych powiatu. Można tu zauważyć, że nie wszystkie zadania można zakwalifikować do zadań inwestycyjnych, toteż ich realizacja kwalifikowana jest w

zadaniach remontowych, o których piszę się poniżej.

W roku 2015 w budżecie powiatu zaplanowano zadania mające na celu poprawę infrastruktury sportowej, tj. budowę Sali sportowej przy Zespole Szkół w Lipnie, której budowa została zakończona w III kwartale roku 2015. Płatność ostatniej faktury jednak zaplanowano na rok 2016 z terminem do końca I kwartału. Zakupiono grunty na potrzeby strefy gospodarczej o łącznej powierzchni 13,64 ha i wartości 1 344 241 zł, za które płatność dokonywana będzie do roku 2019 i jako zadanie wieloletnie znalazło swoje miejsce w Wieloletniej Prognozie Finansowej. Zakres wykonanych zadań przedstawione zostało w powyższej tabeli.

Wykres nr 12

Plan i wykonanie wydatków majątkowych na dzień 31 grudnia 2015 r.

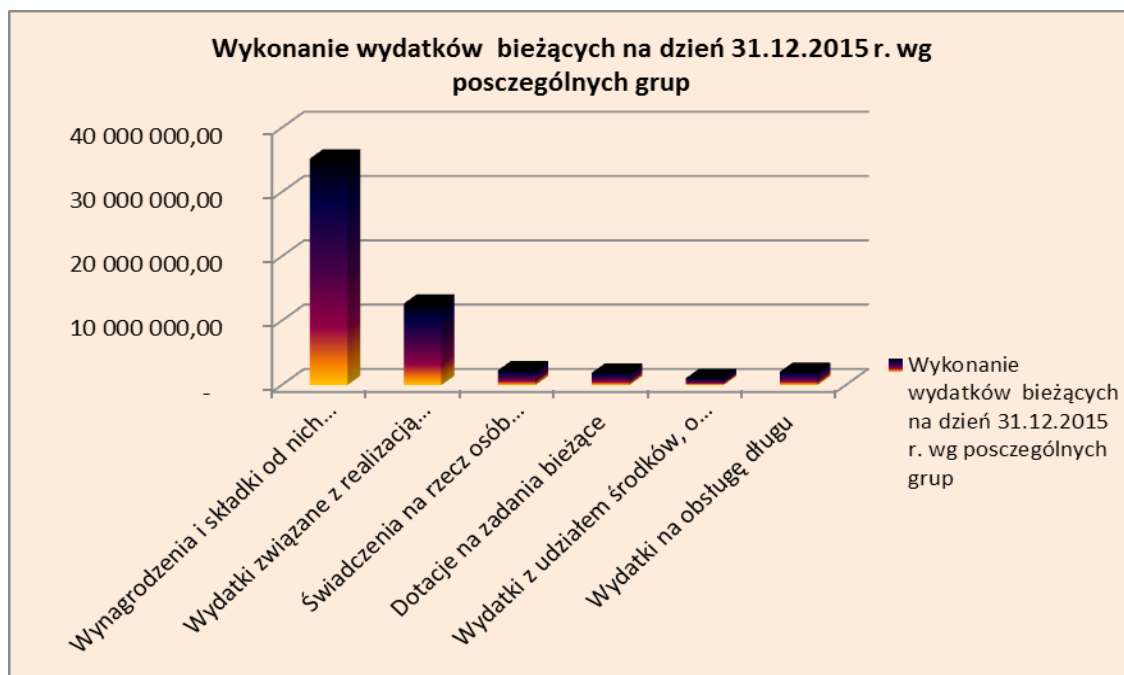
Źródło: opracowanie własne

Planowane zadania inwestycyjne na 2015 rok to głównie zadania z zakresu gospodarki mieszkaniowej, oświaty i sportu. W roku bieżącym prace dotyczące realizowanych inwestycji finansowane były ze środków własnych powiatu

6.2. Wydatki bieżące realizowane w 2015 roku

Wykonanie wydatków bieżących w 2015r. w ujęciu poszczególnych grup prezentuje poniższy wykres:

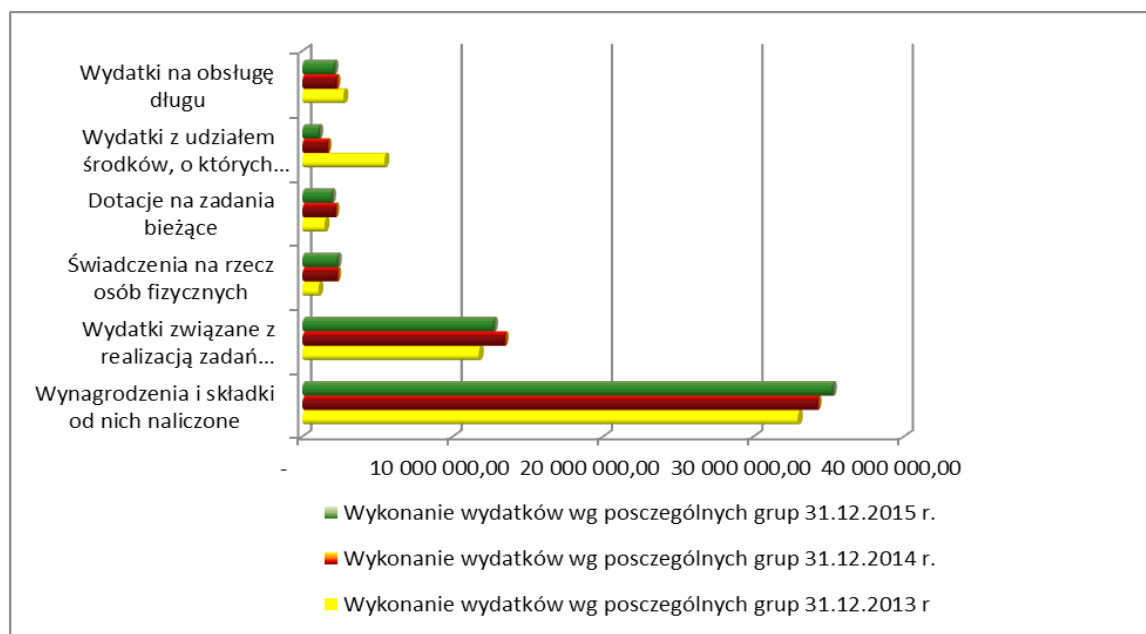
Wykres nr 13

Źródło: opracowanie własne

Wykonanie wydatków bieżących w roku 2013 - 2015 w ujęciu poszczególnych grup prezentuje poniższy wykres:

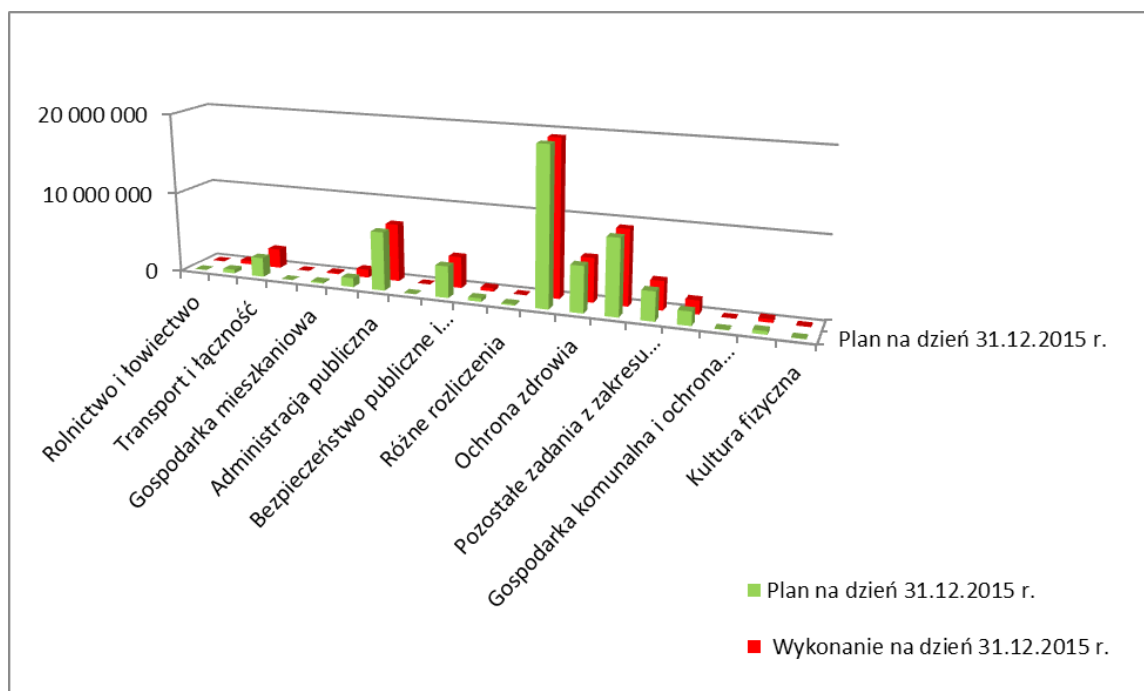
Wykres nr 14

Źródło: opracowanie własne

Wykonane wydatki bieżące w kwocie 55 291 211,27 zł w ujęciu poszczególnych działów prezentuje poniższy wykres:

Wykres nr 15

Zródło: opracowanie własne

Podsumowując zrealizowane wydatki w okresie sprawozdawczym 2015 roku można stwierdzić, iż ich realizacja przebiegała prawidłowo i nie stwierdzono naruszenia dyscypliny finansów publicznych. W poniższej tabeli przedstawiono jak kształtowały się wydatki na 1 mieszkańca na przestrzeni lat 2012 – 2015.

Tabela nr 16

Wydatki na jednego mieszkańca w Powiecie Lipnowskim według stanu na dzień 31 grudnia roku sprawozdawczego

Wyszczególnienie	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014 r.	Na dzień 31.12.2015 r.
Wykonanie wydatków ogółem	56 844 361	59 752 642,75	63 332 356,02	58 914 512,61
Liczba mieszkańców	67 537 ¹	67 474 ²	67 474 ³	67 041 ⁴
Roczne wydatki na 1 mieszkańca w zł z dochodów ogółem	840,66	885,56	938,62	878,78
Wykonanie inwestycji	2 923 484	4 314 729,23	5 887 549,69	3 623 301,34
Roczne wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca w zł	43,29	63,95	87,26	54,05

Zródło: opracowanie własne

WYDATKI W UKŁADZIE RODZAJOWYM

6.2.1. WYNAGRODZENIA I POCHODNE OD WYNAGRODZEŃ

¹ Dane GUS wg stanów na koniec grudnia za lata 2009 – 2011.

² Dane GUS wg stanów na koniec grudnia za lata 2010 – 2012.

³ Dane GUS wg stanów na koniec grudnia za lata 2006 – 2012.

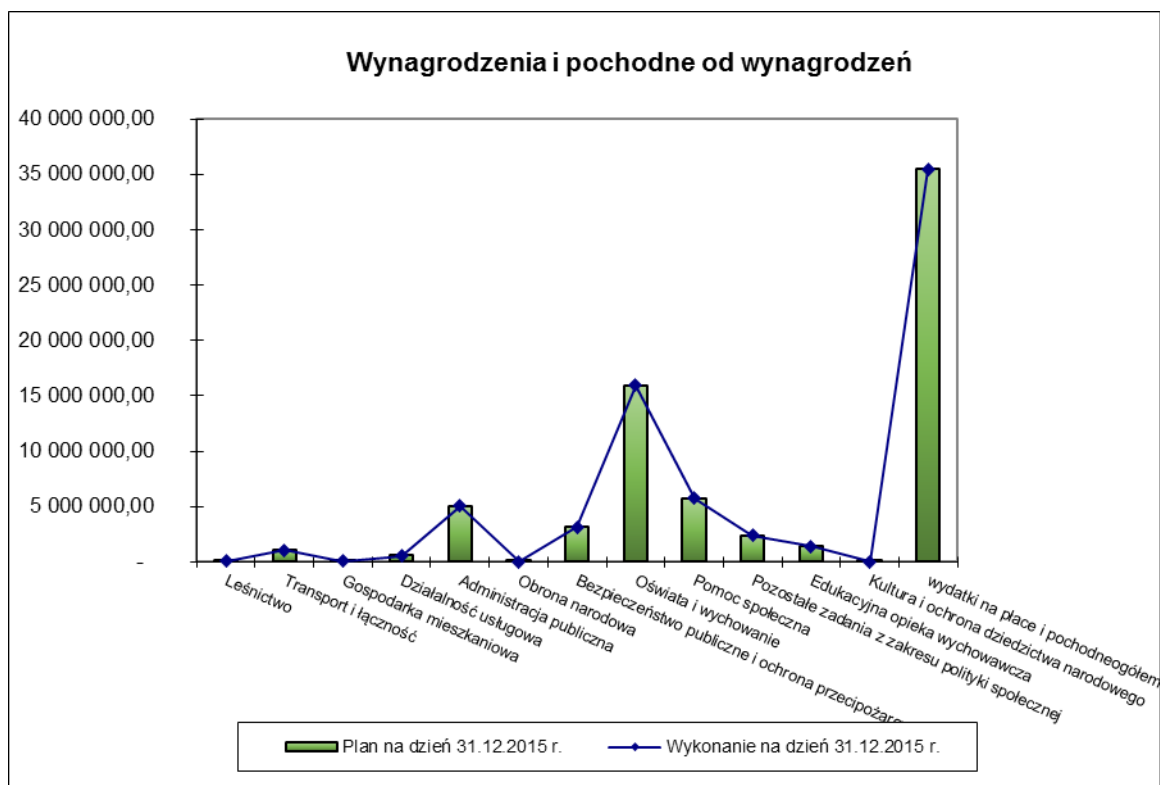
⁴ Dane GUS wg stanów na koniec grudnia za lata 2011 – 2013.

Analizując rodzajowy układ wydatków w powiecie lipnowskim to najwyższy udział w wydatkach bieżących stanowią wynagrodzenia wraz z pochodnymi, które w okresie sprawozdawczym zrealizowano w wysokości 99,65%.

Środki na wynagrodzenia i pochodne od nich naliczane obejmowały znaczącą część dziezin budżetu tj. 59,79% zrealizowanych wydatków, a ich wysokość oczywiście uzależniona była od liczby zatrudnionych pracowników w jednostkach organizacyjnych powiatu, powiatowych służbach i inspekcji. W ramach wydatków wynikających z uchwały budżetowej należy rozgraniczyć tutaj typowo środki przeznaczone na cały katalog wydatków dotyczących wynagrodzeń i pochodnych oraz uposażeń funkcjonariuszy, wynikających ze struktury zatrudnienia w powiatowych jednostkach budżetowych.

Konstruując budżet powiatu na 2015 rok Zarząd Powiatu nie zakładał wzrostu wynagrodzeń zgodnie z założeniami przyjętymi przez głównych dysponentów środków dla powiatu. Jednak w III kwartale roku sprawozdawczego pojawiły się możliwości dokonania waloryzacji płac, toteż Zarząd Powiatu na jednym ze swoich posiedzeń postanowił o zmianie wysokości uposażeń pracowników jednostek organizacyjnych.

Wykres nr 16

Źródło: opracowanie własne

Odnosząc je do ogółu wydatków bieżących, to zaplanowana kwota **35 350 884,00 zł** na w/w cel stanowiła w nich 58,71%. Natomiast ich wykonanie w wysokości **35 225 940,59 zł** to 59,79% w stosunku do ogółu zrealizowanych wydatków bieżących.

Na wydatki osobowe składają się:

- wynagrodzenia osobowe, w tym również członków korpusu służby cywilnej,
- dodatkowe wynagrodzenie roczne,
- uposażenia funkcjonariuszy łącznie z nagrodami,
- pochodne od wynagrodzeń,

- wynagrodzenia bezosobowe.

Można w tym zakresie wskazać podział na dwie grupy:

- katalog wydatków dotyczących wynagrodzeń i pochodnych oraz uposażeń funkcjonariuszy, wynikających ze struktury zatrudnienia w powiatowych jednostkach budżetowych, gdzie zaplanowano kwotę **35 350 884,00 zł**, a wykonano **35 225 940,59 zł**, co stanowiło 99,65% planu,
- katalog wydatków wynikających z realizacji projektów finansowanych ze środków zewnętrznych gdzie plan wynosił **372 105 zł**, z czego wykorzystano **371 677,70 zł**, czyli 99,89%.

Największe kwoty zaplanowane, a zatem i wydatkowane występują w działach: 801,750 oraz 852. Wydatki na wynagrodzenia i pochodne w dziale 801 – oświata i wychowanie stanowią 45% wydatków płacowych, a w dziale 852 – pomoc społeczna 16,27%. Trzecią co do wielkości jest administracja publiczna stanowiąca 14,29%. Ta grupa wydatków zasługuje na jej ciągłe analizowanie i wymagają one każdego roku dogłębnej analizy potrzeb. Należy w tym miejscu podkreślić, iż to nie była jedyna biała plama w budżecie powiatu, gdyż takich deficytowych sfer każdego roku przybywa.

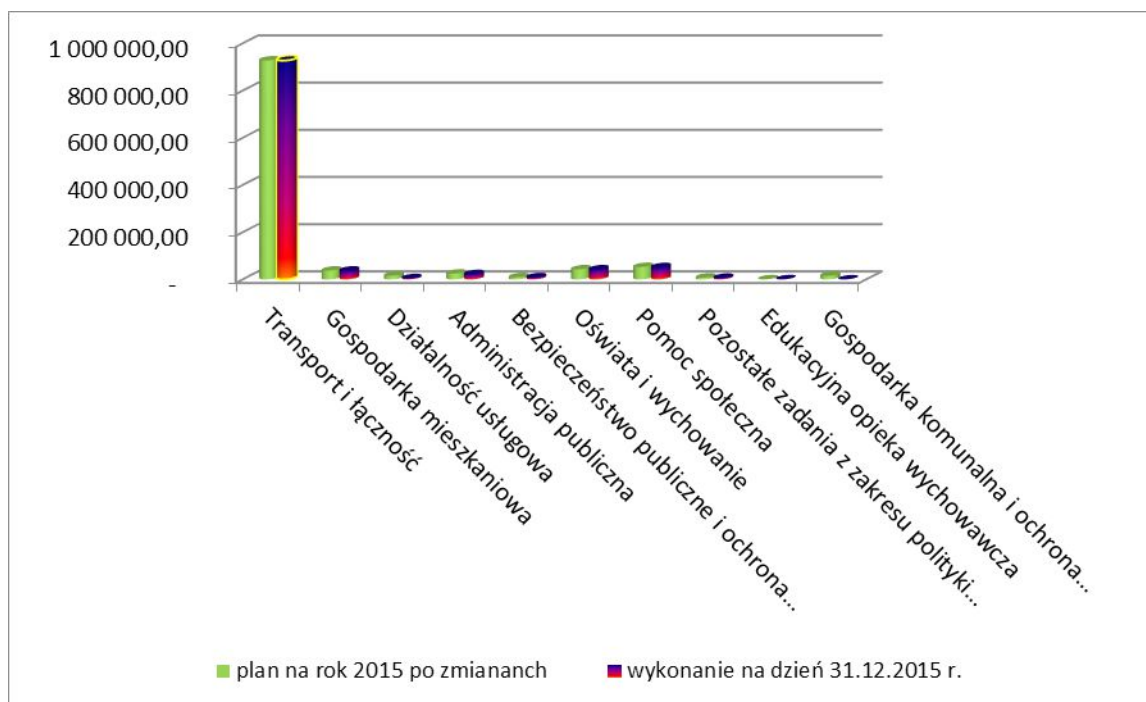
Wobec przedstawionej sytuacji, możemy zauważyć, iż wydatki na płace i pochodne są największą pozycją wydatków powiatu lipnowskiego. Obserwowalny jest też coroczny wzrost wydatków na wynagrodzenia i pochodne, z uwagi na coraz wyższe zatrudnienie jak również coroczny procentowy wzrost stażu pracy i wielkość wypłacanych nagród jubileuszowych. Na koniec okresu sprawozdawczego pozostały zobowiązania wynikające ze składek na ubezpieczenia społeczne i dodatkowego wynagrodzenia rocznego naliczonych za rok 2015.

6.2.2. WYDATKI REMONTOWE REALIZOWANE W ROKU 2015

Nie mniej ważną pozycją w budżecie Powiatu lipnowskiego są wydatki na remonty, które to zostały przedstawione w załączniku nr 3a. Na rok 2015 zapisano w budżecie kwotę 1 222 789 zł. Na dzień 31 grudnia 2015 plan na te zadania zmniejszono do kwoty 1 132 474 zł, wykonano remonty na kwotę 1 103 639,88 zł, tj. 97,45%. Analizując pozycje zapisanych remontów, to zauważy się, że największą część w tym układzie zajmują remonty drogowe, na które wydatkowano kwotę 714 445,50 zł i stanowią one 64,74% wydatków tej grupy. Na remont wyboi i spękań wydatkowano kwotę 146 985,02 zł. W ramach prac remontowych wykonano również remont budynku weterynarii w Lipnie, remont pomieszczeń na potrzeby przeprowadzenia kwalifikacji wojskowej oraz klatki schodowej w budynku mieszczącym się w Tłuchowie, a środki na ten cel pochodziły z budżetu państwa z uwagi na to, iż obiekty te są w jurysdykcji Skarbu Państwa. Analizując załącznik dotyczący zadań remontowych to zauważa się, iż sporą część środków przeznacza się na remonty i konserwacje sprzętu.

Wykres nr 17

Plan i wykonanie wydatków w § 4270 na dzień 31 grudnia 2015 r.

Źródło: opracowanie własne

6.2.3. UDZIELONE DOTACJE W ROKU 2015

Finanse samorządowe obejmują zarówno procesy związane z gromadzeniem środków publicznych, jak i ich rozdysponowywanie, w tym wydatkowanie w formie dotacji z budżetów jednostek samorządu terytorialnego (JST). Szczególny charakter dotacji wynika z faktu, że:

- 1) podstawą udzielenia dotacji musi być wyraźnie sformułowany przepis prawa
- 2) udzielona dotacja służy realizacji zadań publicznych, czyli może być udzielona na finansowanie lub dofinansowanie zadań publicznych,
- 3) dotacje podlegają szczególnym zasadom rozliczania, które określone są przepisem prawa, na podstawie którego są udzielane.

Zasady dotyczące udzielania dotacji zapisane są w ustawie z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (dalej: ustawa o finansach publicznych) w rozdziale dotyczącym przeznaczenia wydatków budżetu państwa. Ustawa o finansach publicznych rozróżnia **trzy rodzaje dotacji**:

- 1) podmiotową,
- 2) przedmiotową,
- 3) celową.

Podział na te trzy podstawowe rodzaje dotacji ma znaczenie nie tylko prawne, lecz przede wszystkim praktyczne, gdyż rodzaj dotacji określa zarazem jej cel.

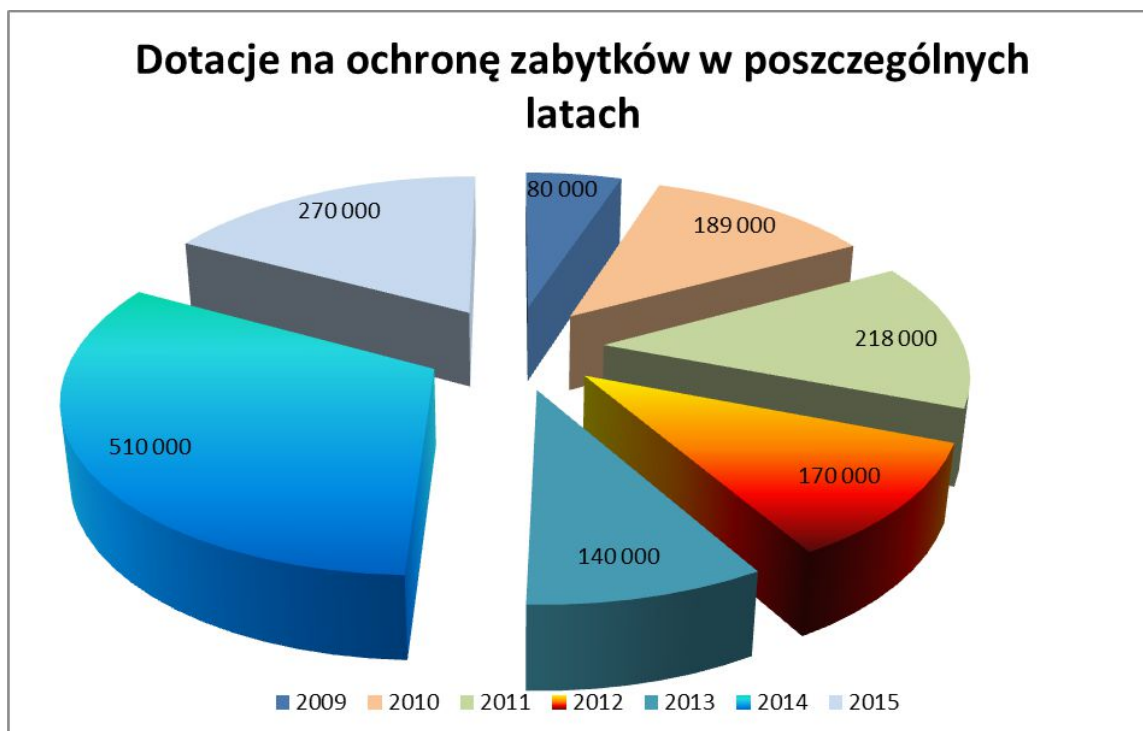
Dotacje udzielne przez powiat przekazywane są jednostkom sektora finansów publicznych, jak i spoza tego sektora. W roku 2015 powiat udzielił dotacji w kwocie 1 919 570,88 zł, co stanowi 97,16% planu określonego zmianami - 1 975 742 zł.

Przykładem dotacji podmiotowej z budżetu powiatu jest finansowanie placówek oświatowych prowadzonych przez inne osoby niż JST. Ustawodawca określił, że dotacje te mogą być wykorzystane wyłącznie na pokrycie wydatków bieżących, a w naszym przypadku na szkoły niepubliczne, na które przekazano w roku sprawozdawczym 475 888 zł, a stanowią one 245,79% zrealizowanego planu w tej grupie wydatkowej.

Największą jednak pozycję stanowią dotacje w zakresie opieki społecznej, na które wydatkowaną kwotę 749 840,91%, a które stanowią 39,06% zrealizowanych wydatków w tej grupie. Od kilku lat powiat udziela dotacje na konserwację zabytków i w roku 2015 na ten cel przeznaczono kwotę 270 000 zł. Inne dotacje w łącznej kwocie 423 841,97 zł dotyczyły poprawy infrastruktury drogowej w Gminie Kikół, poprawy gotowości bojowej ochotniczych straży pożarnych w poszczególnych gminach, działalności kulturalnej i sportowej.

Poniżej sporządzony wykres udzielanych dotacji w latach 2009 – 2015 na ochronę zabytków, których wydatkowano na kwotę 1 577 000 zł.

Wykres 18

Źródło: opracowanie własne

6.2.4. ŚWIADCZENIA NA RZECZ OSÓB FIZYCZNYCH

Jedną z grup wydatków budżetu powiatu wyodrębnioną w ramach ustawowej systematyki wydatków obok: dotacji i subwencji, wydatków bieżących jednostek, wydatków majątkowych, wydatków na obsługę długu, środków własnych Unii Europejskiej i współfinansowania projektów z udziałem środków Unii Europejskiej są świadczenia na rzecz osób fizycznych, które wypłaca się bezpośrednio osobom fizycznym w postaci np. ekwiwalentów, diet radnych czy dodatków mieszkaniowych dla nauczycieli, a także świadczenia wypłacane pośrednio np. składki na ubezpieczenie zdrowotne. Są to wydatki transferowe, a więc mają charakter bezzwrotny i nieodpłatny. Podstawą wypłaty świadczeń na rzecz osób fizycznych są odrębne regulacje prawne. W roku 2015 w tej grupie wydatkowej zrealizowano wydatki na kwotę 2 300 747,43 zł, co stanowi 97,65% założeń planowych.

6.2.5. WYDATKI NA OBSŁUGĘ DŁUGU

W uchwale budżetowej na rok 2015 na wydatki w grupie ekonomicznej – obsługa długu zaplanowano kwotę 2 000 000 zł. Plan w tym zakresie jak i innych dziedzin ulegał zmianom i na koniec roku sprawozdawczego wynosił 2 091 621 zł, a jego realizacja ukształtowała się na poziomie 2 081 949,72 zł, co stanowiło 99,54% założeń planowych. Wydatki te obejmują koszty zadłużenia kredytu, emisji obligacji komunalnych, koszty i spłatę kapitału zobowiązań przejętych w roku 2009 po zlikwidowanym SP ZOZ w Lipnie.

6.2.6. WYDATKI NA REALIZACJĘ ZADAŃ STATUTOWYCH

Samorząd terytorialny wykonuje wielostronne zadania, określone przez ustawy, które związane są z podnoszeniem stanu gospodarczego, kulturalnego i zdrowotnego danego terenu. Zadania publiczne wykonywane w powiecie mają charakter ponadgminny, dotyczą w szczególności:

- infrastruktury społecznej (promocja i ochrona zdrowia, edukacja publiczna, polityka prorodzinna, pomoc społeczna, przeciwdziałanie bezrobociu, aktywizacja lokalnego rynku pracy, pomoc osobom niepełnosprawnym, kultura, ochrona dóbr kultury, kultura fizyczna i turystyka, ochrona praw konsumenta, współpraca z organizacjami pozarządowymi, promocja powiatu),
- bezpieczeństwa i porządku publicznego (porządek publiczny, bezpieczeństwo obywateli, obronność, ochrona przeciwpożarowa, przeciwpowodziowa, zapobieganie innym nadzwyczajnym stanom zagrożenia życia i zdrowia ludzi, wykonywanie zadań powiatowych służb, inspekcji i straży),
- infrastruktury technicznej (gospodarka nieruchomościami, transport i drogi publiczne, utrzymanie powiatowych urzędzeń i obiektów użyteczności publicznej),
- ładu przestrzennego i ekologicznego (zagospodarowanie przestrzenne, nadzór budowlany, geodezja, kartografia i kataster, gospodarka wodna, ochrona środowiska, rolnictwo, leśnictwo i rybactwo śródlądowe).

Ustawa przewiduje także możliwość wykonywania przez organy powiatu zadań z zakresu administracji rządowej, na których wykonanie dostaje odpowiednie środki finansowe. Zadania własne na podstawie ustawy powiat wykonuje w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność.

Wszystkie zadania są finansowane ze środków państwowych, czyli dotacji i subwencji, a także z dochodów własnych uzyskiwanych przez jednostki powiatu.

W ramach środków otrzymywanych z budżetu państwa na zadania zlecone powiat lipnowski realizuje zadania w zakresie bezpieczeństwa – Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Lipnie, w zakresie geodezji i kartografii, obrony cywilnej, orzekania o stopniu niepełnosprawności, kwalifikacji wojskowej, sprawy administracji rządowej – Starostwo Powiatowe w Lipnie, opieki zdrowotnej – Powiatowy Urząd Pracy w Lipnie, nadzoru budowlanego – Powiatowa Inspekcja Nadzoru Budowlanego w Lipnie, pomocy społecznej – Dom Pomocy Społecznej w Nowej Wsi.

W ramach otrzymywanej subwencji powiat realizuje zadania w zakresie oświaty i edukacyjnej opieki wychowawczej, zarządzania drogami, walki z bezrobociem czy też innych zadań dotyczących pieczy zastępczej.

Wszystkie wymienione powyższe zadania wspierane są środkami własnymi powiatu.

Na zadania zlecone związane z administracją rządową w roku 2015 wydatkowano środki w wysokości 8 339 130,14 zł, co stanowiło 98,17% zamierzeń planowych. Główną pozycją w tej dziedzinie są składki na ubezpieczenia zdrowotne płacone za bezrobotnych bez prawa do zasiłku w celu zapewnienia bezrobotnym korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych. Wykonanie uzależnione jest od ilości bezrobotnych bez prawa do zasiłku. Z uwagi na to, iż plan składki jest wartością szacunkową, a składki opłacane są za faktyczną ilość osób bez prawa do zasiłku trudno jest ustalić dokładną kwotę na uregulowanie składek. W minionym roku nie zauważono

opóźnień w przekazywaniu dotacji na opłacenie składek na ubezpieczenia zdrowotne dla osób nie objętych obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, a wydatkowano kwotę 3 667 535,27 zł, co stanowiło 43,98% środków wydatkowanych w ramach dotacji z budżetu państwa. Drugą bardzo ważną pozycją są zadania w zakresie bezpieczeństwa, na które wydatkowano kwotę 3 669 347,45 zł i stanowiła ona 44,36% tej dziedziny wydatkowej. Pozostała kwota została przeznaczona na realizację zadań w zakresie gospodarki gruntami, prac geodezyjnych i kartograficznych, nadzoru budowlanego, kwalifikację wojskową, administrację, zakup podręczników w zakresie oświaty oraz na komisję ds. orzekania o niepełnosprawności. W ramach zadań z zakresu ogólnie pojętej geodezji sporządzono operaty podziałowe działek będących własnością Skarbu Państwa, operaty działek objętych prawem zwrotu wywłaszczonej nieruchomości, operaty na aktualizację z tytułu trwałego zarządu, użytkowania wieczystego, odszkodowania za wywłaszczone grunty pod drogi powiatowe.

Realizacja zadań statutowych to przede wszystkim funkcjonowanie poszczególnych jednostek realizujących powyżej wymienione zadania, na które przeznaczono środki finansowe w roku 2015 w wysokości 15 426 957,21 zł i stanowią one 26,19% całości wydatków.

Najwyższą pozycją są wydatki na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych i ukształtowały się one w wysokości 1 581 366,79 zł i stanowią one 10,25% wydatków tej dziedziny wydatkowej. Jedną z najwyższych pozycji są też opłaty za energię elektryczną, na którą poniesiono wydatki 835 595,48 zł. Wszystkie jednostki opłaty wnoszą do jednego operatora wyłonionego w drodze przetargu przeprowadzonego przez pracowników Starostwa Powiatowego.

Wydatkami wspólnymi związanymi z funkcjonowaniem jednostek jest zakup opału. W tym miejscu można nadmienić o różnorodności materiału, ponieważ zakupy dotyczą peletu, oleju opałowego, ekogroszku. Wydatki w tym zakresie wynoszą 568 267,30 zł.

Inną wspólną dziedziną wydatkową są:

- podróże służbowe – wydatek rzędu 67 010,67 zł,
- ubezpieczenie mienia – 69 701,89 zł,
- realizacja usług – 1 697 540,99 zł. W ramach tego rodzaju wydatków mieszczą się usługi pocztowe, aktualizacja oprogramowania, usługi transportowe, dezynfekcje, dezynsekcje i deratyzację, wywóz nieczystości, przeglądy techniczne, pomiary elektryczne, usługi informatyczne, komisje lekarskie orzekające o stopniu niepełnosprawności (93 405 zł), opłaty RTV, usługi kominiarskie, obsługa serwisowa, usługi w zakresie bieżącego i zimowego utrzymania dróg (76 026,30 zł), tablice rejestracyjne (48 482,69), usługi cateringowe i organizacja wszelkiego rodzaju spotkań i imprez promujących powiat (spotkanie noworoczne, „Sołtysiada, Finał Festiwalu Piosenki Ranczerskiej „Wilkowyjce”, Dzień Strażaka i Policji), transmisje telewizyjne festiwalu, itp.,
- zakup nagród konkursowych – 40 589,88 zł,
- zakup środków żywności – 657 557,76 zł.

Poniżej prezentujemy wskaźniki wydatkowe niektórych jednostek:

1) Zarząd Dróg Powiatowych w Lipnie

1. Zarządzanie siecią drogową	– 773 608,85 zł.
2. Drogi i mosty	– 1 610 815,27 zł.
w tym:	
a) koszty utrzymania drogomistrza i dróżników	– 449 127,30 zł.
b) bieżące utrzymanie dróg i mostów	– 186 353,06 zł.
c) zimowe utrzymanie dróg	– 50 109,16 zł.
d) remonty dróg powiatowych	– 925 225,75 zł.
- remont nawierzchni	- 714 445,50 zł

- wyboje i spękania	-	146 985,02 zł
- remont i konserwacja śr. trw. i wypos.	-	3 022,70zł
- remont obiektów mostowych	-	58 718,43 zł
- dokumentacja techniczna	-	2 054,10 zł

Tabela nr 17

Zestawienie robót wykonanych na drogach w ramach bieżącego utrzymania dróg

Lp.	Nazwa drogi i technologia robót	Zakres wykonanych robót	Wartość robót w zł.
1.	Remont cząstkowy nawierzchni bitumicznych – powierzchnia 5000,00 m ²	-	146 985,02
2.	Remont obiektów mostowych - Józefkowo – dr. pow. Nr 2742C - Wildno – dr. pow. Nr 2137C - Rumunki Głodowskie – dr. pow. Nr 2716C		58 718,43
3.	Remont nawierzchni drogi ZADANIE I Droga powiatowa Nr 2136C /Zbójno/-gr. pow. - Chrostkowo-gr.woj - Blinno	1,350 km	109 593,00
4.	Remont nawierzchni drogi ZADANIE II Droga powiatowa Nr 2741C /Zbyszewo – Dobrzyń n.W	1,050 km	142 065,00
5.	Remont nawierzchni drogi ZADANIE III Droga powiatowa Nr 2137C /Obory/-gr. pow. – Wildno - Lipno	1,000 km	130 995,00
6.	Remont nawierzchni drogi ZADANIE IV Droga powiatowa Nr 2705C Kikół - Makówiec	0,500 km	65 497,50
7.	Remont nawierzchni drogi ZADANIE V Droga powiatowa Nr 2711C Lipno – Brzeźno - Gnojno	1,000 km	131 610,00
8.	Remont nawierzchni drogi ZADANIE V Droga powiatowa Nr 2733C Marianki – Małomin – Kamień Kmiecy - Tłuchowo	1,000 km	134 685,00
Razem		5, 000 km	920 148,95

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania ZDP w Lipnie

2) Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej

Tabela nr 18

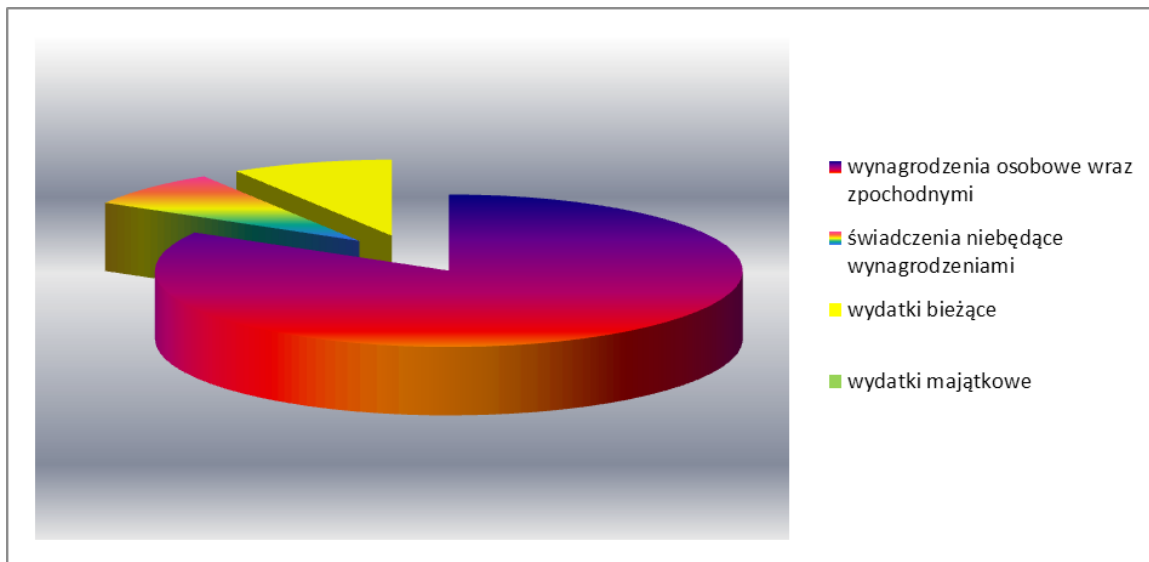
**Plan rzeczowy wydatków
w roku 2015**

Źródło wydatków	§§	Plan po zmianach
Wynagrodzenia i pochodne	4010,4020,4040,4050,4060,4070, 4080,4110,4120,4170,4440	3 116 867
Świadczenia niebędące wynagrodzeniami	3020,3070,4180	290 187
Wydatki bieżące	4210,4260,4270,4280,4300,4350, 4360,4370,4410,4430,4480,4510, 4520,4740,4750	332 305
Razem		3 739 359

Źródło: sprawozdanie KP PSP

Wykres nr 19

Struktura planu wydatków KP PSP w Lipnie w 2015 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania KP PSP

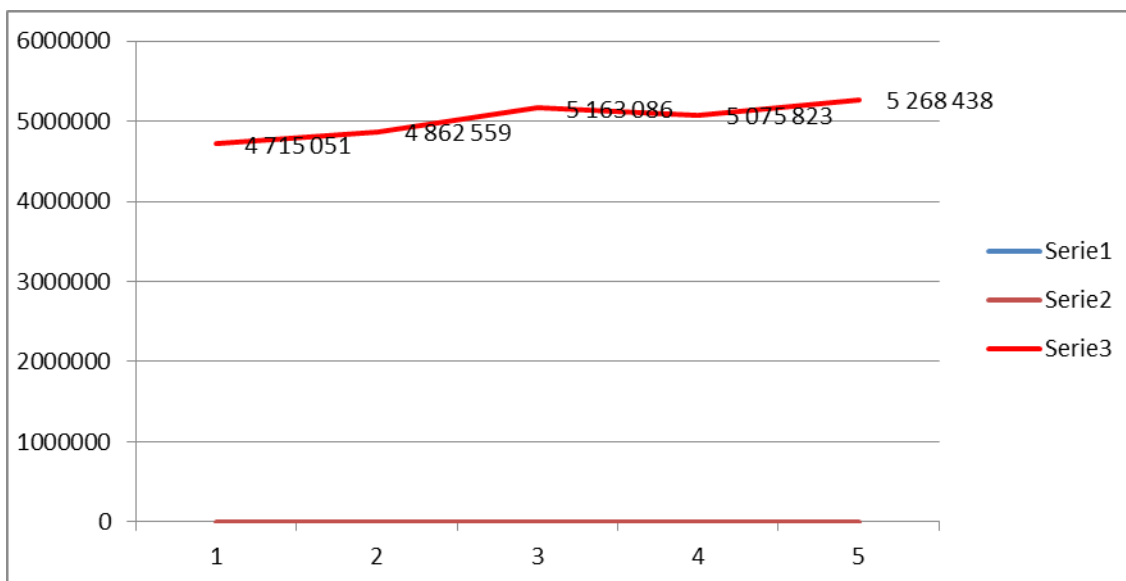
3) Dom Pomocy Społecznej w Nowej Wsi

Wykonanie podstawowych wskaźników budżetowych do końca 31 grudnia 2015 roku:

1. Wykonanie osobodni pobytu mieszkańców Domu	51 763 osobodni
2. Wykonanie osobodni żywienia mieszkańców Domu	50 073 osobodni
3. Ilość mieszkańców	142 osoby
- średnioroczna	142 osoby
- na dzień 31-12-2015 r.	143 osoby
4. Wykonanie normy żywienia (wyliczonej z kosztów)	8,93 zł/osobodzień
5. Przeciętne miesięczne wydatki na 1 miejsce:	
- bieżące (bez wydatków na zakupy inwestycyjne)	3 065,40 zł/ miejsce
- wydatki na żywieniu	264,08 zł/1miejsce
- wydatki związane z zatrudnieniem	2 281,88 zł/1miejsce

Kształtowanie się wydatków Domu Pomocy Społecznej w Nowej Wsi na dzień 31 grudnia w latach 2011 – 2015 przedstawia poniższy wykres:

Wykres nr 20

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z lat objętych wykresem

OŚWIATA I EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA

W budżecie powiatu największy swój udział mają zadania oświatowe realizowane przez siedem placówek oświatowych, tj.

- Zespół Szkół w Lipnie,
- Zespół Szkół w Skępem,
- Zespół Szkół w Dobrzyniu n. Wisłą,
- Zespół Szkół Specjalnych w Lipnie,
- Zespół Szkół Technicznych w Lipnie,
- Publiczna Szkoła Muzyczna I Stopnia w Lipnie,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Lipnie.

Realizacja zadań zaplanowanych na rok 2015 obejmowała przede wszystkim wydatki bieżące układu rodzajowego. Pomimo znacznych potrzeb w okresie objętym sprawozdaniem w zakresie bieżącego utrzymania i realizowania koniecznych zadań udało się w budżetach jednostek wyasygnować środki na zakup pomocy dydaktycznych i książek, na które to wydatkowano kwotę 209 908,73 zł. Najwyższe wydatki w tym zakresie zanotowano w Zespole Szkół Technicznych w Lipnie, tj. kwotę 147 000 zł, stanowiącą 70,03% wydatki tej dziedziny.

W ramach ponoszonych wydatków wypłacano również stypendia dla młodzieży uczącej się w naszych szkołach. Był to wydatek rzędu 48 400 zł. Kwota 7 200 zł pochodziła ze środków samorządu województwa, pozostała kwota to środki własne powiatu. Pomoc tę otrzymują uczniowie zdobywający wysokie oceny. Wyплаты stypendiów ze środków powiatu odbywają się od pięciu lat i w roku objętym sprawozdaniem wypłacono dla poszczególnych szkół:

- Zespół Szkół w Lipnie – 13 000 zł,
- Zespół Szkół w Skępem – 9 000 zł,
- Zespół Szkół w Dobrzyniu n. Wisłą – 4 000 zł,
- Zespół Szkół Specjalnych w Lipnie – 4 000 zł,
- Zespół Szkół Technicznych w Lipnie – 15 200 zł,
- Publiczna Szkoła Muzyczna I Stopnia w Lipnie – 3 200 zł.

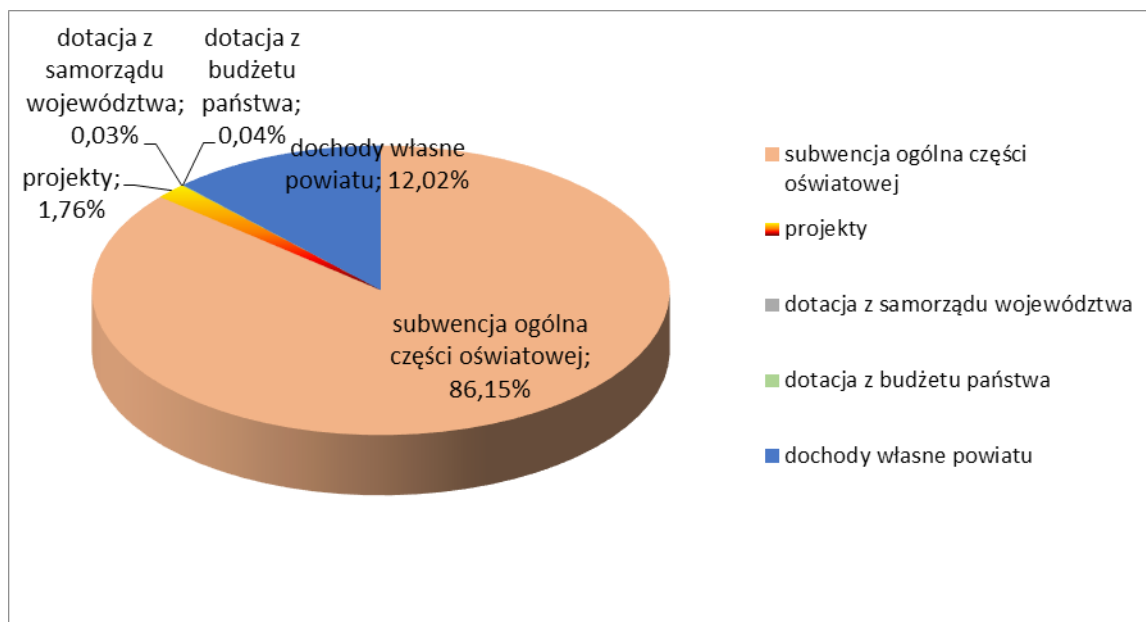
Na zadania oświatowe w okresie objętym sprawozdaniem wydatkowano kwotę 21 473 468,29 zł, a finansowane były:

- subwencji ogólnej części oświatowej – 18 498 585 zł,

- dotacja z budżetu państwa – 8 951,78 zł,
- środków własnych powiatu – 2 580 290,59 zł,
- środków zagranicznych poprzez realizację projektów konkursowych – 378 440,92 zł,
- dotacje z samorządu województwa – 7 200 zł.

Poniższy wykres zobrazuje udział poszczególnych źródeł finansowania wydatków na oświatę oraz edukacyjną opiekę wychowawczą.

Wykres nr 21

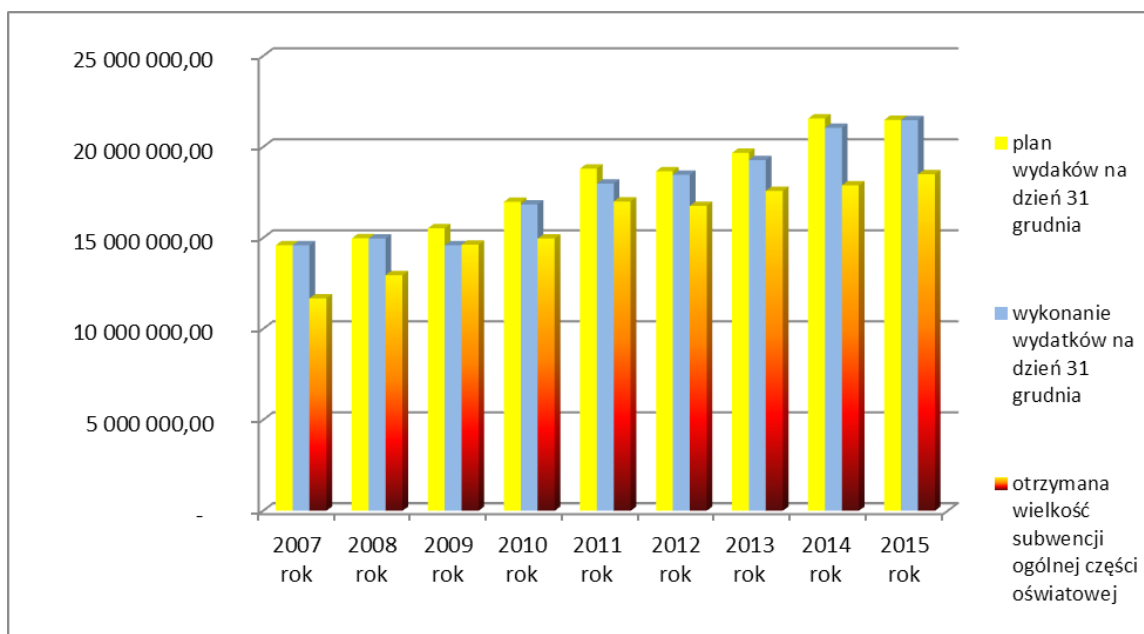

Źródło: opracowanie własne

Z rozdziału 801 – oświat i wychowanie, sfinansowano utrzymanie Ośrodków Szkolenia Zawodowego „EDUKACJA” i „OŚWIATA”, I Liceum Ogólnokształcącego „PUL”. W terminie do dnia 28 września szkoły te zobowiązane są złożyć wniosek w sprawie ujęcia w budżecie dotacji na działalność szkoły, w którym uwzględniona winna być planowana liczba słuchaczy na kolejny rok. Jednakże szkoły też zobowiązane są o informowanie comiesięczne o ilości słuchaczy, co świadczy o wydatkowaniu środków w budżecie. Od kilku już lat obserwuje się coraz to mniejsze zainteresowanie ośrodkami szkolenia zawodowego, jednak nowopowstała w roku 2012 szkoła PUL przestała się cieszyć zainteresowaniem uczniów i na rok szkolny 2015/2016 nabór był znikomy. Z tego też względu nie utworzono żadnej klasy.

Poniżej przedstawiamy wykres planowanych i poniesionych wielkości wydatków na realizację zadań z zakresu oświaty w stosunku do otrzymanej subwencji ogólnej części oświatowej za lata 2007 – 2015;

Wykres nr 22

Źródło: opracowanie własne

POMOC SPOŁECZNA

Do zadań własnych powiatu wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej należy zapewnianie opieki i wychowania dzieciom całkowicie pozbawionym opieki rodziców, w szczególności poprzez organizowanie i prowadzenie placówek opiekuńczo - wychowawczych. Celem działalności placówek opiekuńczo – wychowawczych jest pomaganie dzieciom w pokonywaniu trudności szkolnych i organizowanie czasu wolnego, prowadzone w formie świetlic, klubów, ognisk wychowawczych i kół zainteresowań.

W Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Lipnie zamieszkuje 29 wychowanków; w tym 22 dzieci pochodzi z terenu naszego powiatu, zaś 7 dzieci pochodzi z innych powiatów: włocławskiego, wąbrzeskiego i miasta Bydgoszcz, pilskiego, golubsko – dobrzyńskiego oraz miasta Gorzów Wielkopolski, co pozwala na uzyskiwanie przez nasz powiat również dochodów z tego tytułu. Utrzymanie tej jednostki finansowane jest ze środków własnych powiatu. Jednakże należy nadmienić, że dzieci, które potrzebują opieki są kierowane do placówek poza naszym powiatem. Koszt utrzymania dziecka w placówce poza naszym powiatem z roku na rok kształtuje się coraz wyżej. Koszt utrzymania dziecka w naszej placówce na rok 2015 wyliczono na kwotę 4 801,12 zł. W realizacji powyższego zadania Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ściśle współpracuje z sądem, kuratorami, innymi powiatowymi centrami pomocy rodzinie, ośrodkami pomocy społecznej oraz placówkami opiekuńczo - wychowawczymi.

Oprócz tego zadania na barkach powiatu spoczywa również finansowanie wydatków związanych z usamodzielnianiem wychowanków tychże placówek. Zadanie to realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Innym zadaniem jest całodobowa opieka osób dorosłych, a to zadanie realizuje Dom Pomocy Społecznej w Nowej Wsi. Realizuje on zadania w zakresie opieki i zapewnia zakwaterowanie osobom potrzebującym pomocy. W tym Domu zamieszkuje 143 mieszkańców, z czego 30 osób jest z ograniczoną sprawnością ruchową – osoby leżące i poruszające się przy chodzikach. Zaspakajanie niezbędnych potrzeb bytowych, społecznych, zdrowotnych czy religijnych odbywa się na poziomie obowiązujących standardów.

Zasady funkcjonowania pieczy zastępczej regulują przepisy z dnia 9 czerwca 2011 r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która została podzielona na pieczę zastępczą rodzinną i instytucjonalną.

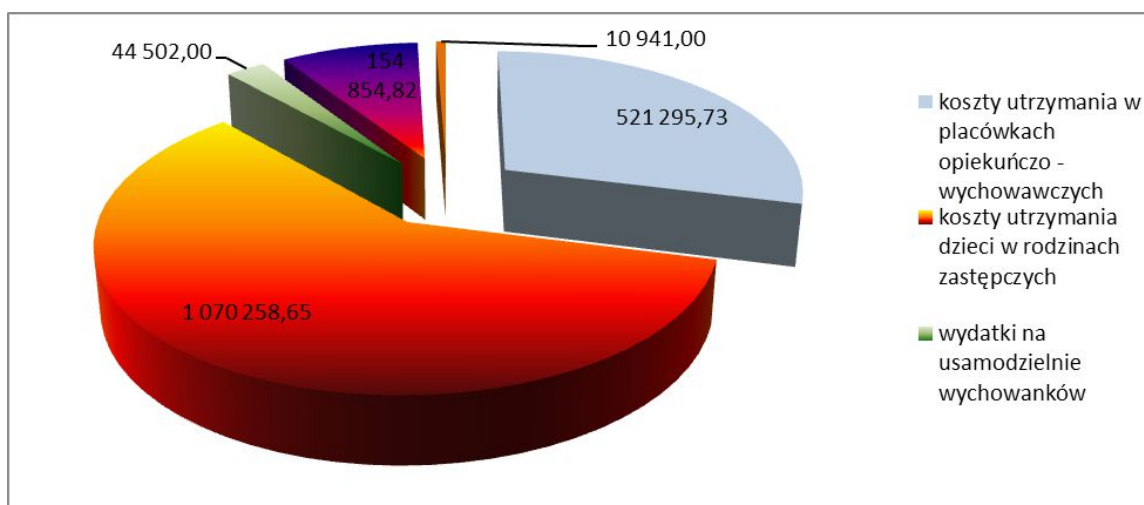
Na terenie naszego powiatu funkcjonuje 56 rodzin rodzinnej pieczy zastępczej, w których przebywa 90 dzieci oraz jeden rodzinny dom dziecka, gdzie przebywa dziewięćdziesiąt dzieci. Zgodnie z powyższą ustawą powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinnej formie pieczy zastępczej.

Pod opieką dwóch koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej znajdowało się 39 rodzin zastępczych i jeden dom dziecka. Podczas spotkań koordynatorzy zachęcali rodziny do korzystania z usług poradni psychologiczno – pedagogicznej, zalecali konsultacje u lekarza w razie konieczności, informowali o miejscach pomocy specjalistycznej. Jednym z ważniejszych zadań koordynatorów jest dokonywanie oceny sytuacji dziecka.

Instytucjonalna piecza zastępcza sprawowana jest w formie placówek opiekuńczo – wychowawczych i interwencyjnych ośrodków proaborcyjnych.

Wydatki realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie na zadania dotyczące polityki społecznej przedstawia poniższy wykres:

Wykres nr 23

Źródło: opracowanie własne

W ciągu okresu sprawozdawczego roku 2015 środki na pozostałe zadania dotyczące polityki społecznej przekazywane były do Miasta Włocławka celem dofinansowania uczestnictwa 30 osób niepełnosprawnych w warsztatach terapii zajęciowej, które realizują zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej zmierzającej o ogólnego rozwoju i poprawy sprawności osób niepełnosprawnych na miarę ich indywidualnych możliwości. Terapię prowadzoną w warsztacie realizuje się na podstawie indywidualnego programu rehabilitacji uczestnika, która zawiera informacje dotyczące osoby niepełnosprawnej, planowanych działań wobec uczestnika i spodziewanych efektów tych działań.

W tej dziedzinie wydatkowej swoje miejsce ma też zespół ds. orzekania o niepełnosprawności. Wydatki ponoszone na to zadanie finansowane są ze środków budżetu państwa oraz ze środków własnych powiatu. Każdego roku obserwowalny jest wzrost wydawanych orzeczeń, a co związane jest ze wzrostem wydatków.

Powiatowy Urząd Pracy realizuje zadania z zakresu promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. Do najważniejszych zadań urzędu należą:

- opracowanie i realizacja programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy;
- pozyskiwanie i gospodarowanie środkami finansowymi na realizację zadań z zakresu aktywizacji lokalnego rynku pracy;

- udzielanie pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu pracy, a także pracodawcom w pozyskaniu pracowników przez pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe;
- rejestrowanie bezrobotnych i poszukujących pracy;
- inicjowanie i wdrażanie instrumentów rynku pracy;
- inicjowanie, organizowanie i finansowanie usług i instrumentów rynku pracy;
- inicjowanie i wspieranie tworzenia klubów pracy;
- inicjowanie, organizowanie i finansowanie projektów lokalnych i innych działań na rzecz aktywizacji bezrobotnych;
- opracowywanie analiz i sprawozdań, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, oraz dokonywanie ocen dotyczących rynku pracy na potrzeby powiatowej rady zatrudnienia oraz organów zatrudnienia;
- inicjowanie i realizowanie przedsięwzięć mających na celu rozwiązanie lub łagodzenie problemów związanych z planowanymi zwolnieniami grup pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy;
- współdziałanie z powiatowymi radami zatrudnienia w zakresie promocji zatrudnienia oraz wykorzystania środków Funduszu Pracy;
- współpraca z gminami w zakresie upowszechniania ofert pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach, organizacji robót publicznych oraz zatrudnienia socjalnego na podstawie odrębnych przepisów;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków oraz innych świadczeń z tytułu bezrobocia;
- realizowanie zadań wynikających z prawa swobodnego przepływu pracowników między państwami;
- organizowanie i finansowanie szkoleń.

Przy realizacji zadań PUP współdziała z innymi instytucjami rynku pracy, organami administracji rządowej i samorządowej, z radami zatrudnienia, organizacjami pracodawców, poszczególnymi pracodawcami, związkami zawodowymi, fundacjami i stowarzyszeniami.

POZOSTAŁE ZADANIA

Jednostką pomocniczą powiatu jest Starostwo powiatowe, która została powołana w celu wykonywania poleceń zarządu powiatu i przewodniczącego zarządu oraz uchwał rady powiatu. Pojęcie powiatu obejmuje nie tylko podmiot samorządu powiatowego, którym jest lokalna wspólnota samorządowa, ale również jednostkę zasadniczego podziału terytorialnego, tj. podziału terytorium państwa dla potrzeb samorządu i rządowej administracji zespolonej. Powiat rozumiany jako jednostka zasadniczego podziału terytorialnego podziału państwa jest owym terytorium, na którym działa powiatowa wspólnota samorządowa. Celem funkcji wyrównawczej powiatu jest zapewnienie sprawiedliwego wyrównania obciążeń finansowych gmin na jego obszarze. Starostwo powiatowe realizuje zadania w zakresie komunikacji, leśnictwa, geodezji i kartografii, kwalifikacji wojskowej, prowadzenia zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności, obsługę rady i zarządu powiatu, zarządzania kryzysowego, promocji powiatu, kultury, sportu, dziedzictwa narodowego i inne konieczne zadania do prawidłowego funkcjonowania samorządu powiatowego. Pracownicy tej jednostki wykonują swoją pracę z sercem starając się aby każdy klient był obsłużony ze starannością i zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Czasami realizacja zadań wymaga od pracowników pewnych poświęceń, które są zauważalne przez Zarząd i Radę Powiatu.

Wydatki Starostwa Powiatowego ukształtowały się na poziomie 13 880 299,44 zł, które przeznaczono na wydatki bieżące i majątkowe. Wydatki te stanowią w budżecie 23,56% zrealizowanych wydatków.

Podsumowując realizację wydatków bieżących należ wskazać, iż główne wydatki dotyczą kosztów stałych występujących w każdej jednostce, a związanych z utrzymaniem

obiektów użyteczności publicznej oraz bieżącego letniego i zimowego utrzymania dróg powiatowych. Należą do nich drobne naprawy, opłaty za dostawę mediów, zakup materiałów biurowych i eksploatacyjnych oraz naliczenia odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych. Oprócz stałych i cyklicznych wydatków występują też wydatki jednorazowe płatności chociażby związane ze zwrotem kosztów niekwalifikowanych projektu pn. „Powiat stawia na młodzież”, które wystąpiły po weryfikacji wniosku o płatność.

W ramach wydatków statutowych utworzono rezerwy w wysokości 162 241 zł, które do końca roku sprawozdawczego nie zostały rozdysponowane.

VII. INFORMACJA Z REALIZACJI PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW BUDŻETU

Zbiorcze zestawienie przychodów i rozchodów budżetu przedstawia załącznik nr 4 informacji. Na dzień 31 grudnia 2015 w budżecie zostały zaplanowane przychody w wysokości 845 988 zł, na które składają się wolne środki z roku 2014 w wysokości 165 988 zł oraz kredyt długoterminowy w kwocie 680 000 zł z przeznaczeniem na spłatę kredytów i pożyczek zaciągniętych w latach poprzednich.

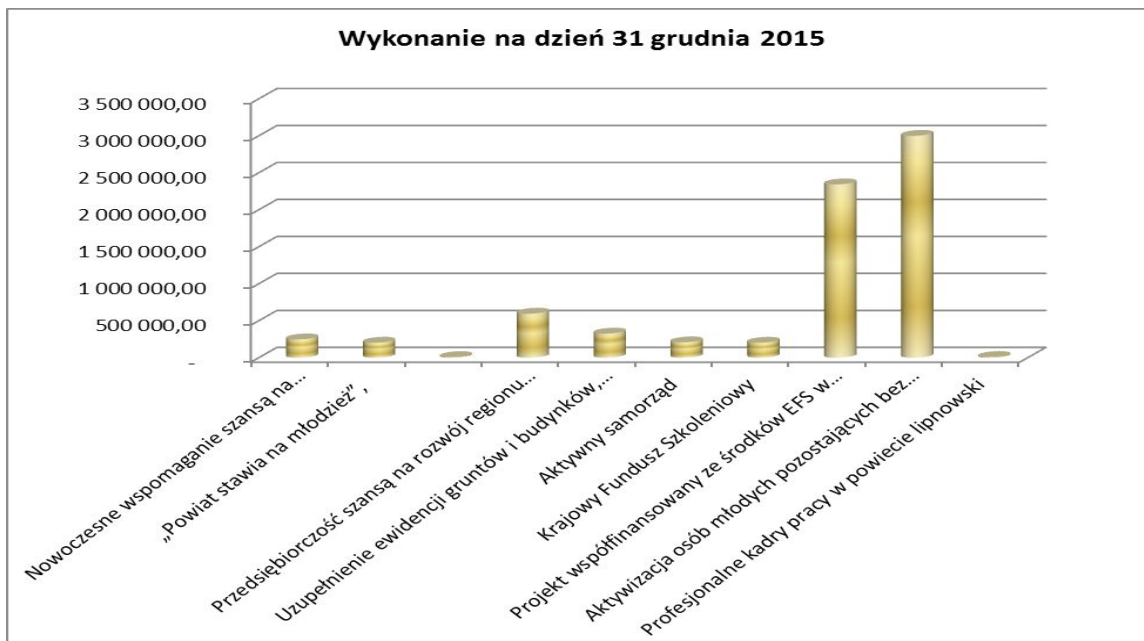
Rozchody budżetu ustalono w wysokości 1 580 985 zł, w ciągu okresu sprawozdawczego zrealizowano kwotę 1 415 983 zł z przeznaczeniem na spłatę rat kredytów i pożyczek zaciągniętych w latach ubiegłych.

Spłata zobowiązań przejętych po zlikwidowanym SP ZOZ następuje z wydatków budżetu powiatu w rozdz. 85195. Różnica pomiędzy przychodami a rozchodami stanowi wysokość planowanego deficytu budżetowego.

VIII. INFORMACJA O WPROWADZONYCH ZMIANACH W PLANIE WYDATKÓW NA REALIZACJĘ PROGARMÓW FINANSOWANYCH Z UDZIAŁEM ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH ORAZ ICH REALIZACJA

Odnosząc się do planowanych i wprowadzanych w trakcie roku zmian w zakresie wydatków na programy i projekty realizowane ze środków zagranicznych to należy dodać, iż oprócz wypracowanego dla ułatwienia czytelności przez powiat załącznika dotyczącego realizacji programów i projektów, informacje o źródłach zewnętrznych ich finansowania wynikają również z załącznika o dochodach, natomiast sfera wydatkowa wynika z załącznika o wydatkach, a w przypadku zadań inwestycyjnych dodatkowo z wyodrębnionego załącznika o wydatkach majątkowych. Oczywiście pomiędzy planem dochodów a wydatków wystąpiły różnice o wymagany wkład własny powiatu przy realizacji projektów. W trakcie roku budżetowego przystąpiono do realizacji kolejnego projektu, co również wymagało wprowadzania na bieżąco odpowiednich zmian. Zmiany oprócz przypisywania kolejnych zadań, wynikały również z konieczności dostosowywania kwot do aktualnych na dany moment uwarunkowań aby te załączniki były realne. W roku 2015 na realizację projektów współfinansowanych ze środków zagranicznych wydatkowano kwotę 1 349 572,83 zł.

Wykres nr 24

Źródło: opracowanie własne

IX. STOPIEŃ ZAAWANSOWANIA REALIZACJI PROGRAMÓW WIELOLETNICH

Odnosząc się do planowanych i wprowadzanych w trakcie roku zmian w zakresie wydatków na wieloletnie programy, należy dodać, że tak jak w przypadku zadań realizowanych przy współudziale środków unijnych, tak i tutaj nowy układ uchwały budżetowej nie wyodrębnia już załącznika na te zadania. Zgodnie z zapisami nowej ustawy o finansach publicznych od 2011 roku zadania w zakresie programów wieloletnich zostały ujęte w załączniku dotyczącym przedsięwzięć finansowych w Wieloletniej Prognozie Finansowej i obejmują okres lat od 2014-2020.

Obowiązek jej sporządzania jako osobnej uchwały wprowadzono od 2011 roku. Realizacja zadań wieloletnich stanowiła kolejną sferę w budżecie, która ulegała zmianom w związku z pojawiającymi się nowymi możliwościami, a także w celu urealnienia wysokości kwot oraz zadań.

Zakres zadań przypadających na 2015 rok ujętych w latach poprzednich tj. 2015-2021 jako te wieloletnie, dotyczył zarówno części wydatków majątkowych jak i bieżących, a część zakończył okres ich realizacji.

W ramach realizowanych w roku 2015 przedsięwzięć zapisano do wykonania na rok bieżący projekty, które zakończą się w roku bieżącym, tj. - Projekt pn. „Nowoczesne wspomaganie szansą na wszechstronny rozwój szkół”;

- Projekt pn. „Powiat stawia na młodzię” mającym na celu poprawę jakości nauczania młodzieży;

- Projekt pn. „Infostrada Kujaw i Pomorza – usługi e-Administracji i Informacji Przestrzennej”;

- Projekt konkursowy pn. „Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko – pomorskiego”;

- Projekt pn. „Uzupełnienie ewidencji gruntów i budynków, dystrybucja zbioru danych o działkach, budynkach i lokalach na terenie Województwa Kujawsko – Pomorskiego jako elementy infrastruktury przestrzennej - Uzupełnienie i poprawa infrastruktury przestrzennej” – beneficjentem programu jest Związek Powiatów Województwa Kujawsko – Pomorskiego, zaś powiat nasz występuje w roli partnera projektu.

Na rok bieżący i lata następne zaplanowano również pewne nakłady na zadania, na które w okresie sprawozdawczym poniesiono nakłady:

- remont dróg powiatowych
- budowa pełnowymiarowej hali sportowej,
- remont korytarzy w jednostkach oświatowych
- remont ogrodzenia obiektów szkolnych,
- modernizacja bloku porodowego,
- modernizacja bloku operacyjnego,
- modernizacja Oddziału Wewnętrznego,
- remont Szpitalnego Oddziału Ratunkowego,
- zakup działek pod strefę gospodarczą,
- Program zdrowotny Powiatu Lipnowskiego na lata 2015 – 2019.

W tej dziedzinie również następowały zmiany wprowadzając nowe zadania, które to planuje się realizować poczynając od roku 2016, tj.:

- Projekt pn. „Kompleksowe wsparcie uczniów placówek oświatowych podległych Powiatowi Lipnowskiemu”;
- Projekt pn. „Powiatowe Centrum Edukacji”;
- Projekt pn. „E-placówki oświatowe Powiatu Lipnowskiego”;
- Projekt pn. „Zawodowy uczeń & zawodowy nauczyciel w Powiecie Lipnowskim”.

X. DOTACJE I WYDATKI ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ WSPÓLNYCH NA PODSTAWIE UMÓW LUB POROZUMIEŃ MIĘDZY JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Kolejną pozycją w układzie rodzajowym wydatków są dotacje. Dotacje zawarte w budżecie przekazywane są w ramach dotacji podmiotowej, dotacji na zadania realizowane na podstawie porozumień pomiędzy samorządami.

W tym miejscu należy wspomnieć, iż powiat realizuje zadania wspólne z innymi samorządami głównie w zakresie pomocy społecznej. W tej dziedzinie powiat zarówno otrzymuje dotacje jak też przekazuje w ramach pieczy zastępczej. Otrzymane dotacje w roku 2015 dotyczyły również realizacji Projektu pn. „Nowoczesne wspomaganie szansą na wszechstronny rozwój szkół”, na stypendia dla młodzieży szkół powiatowych. Zbiorcze zestawienie planowanych i przekazanych środków przedstawiono w załączniku nr 7 do niniejszego sprawozdania.

Terminy przekazywania dotacji wynikają z zapisów w umowach, co ma wpływ na różne odstępowstwa. Dotacje ujęte w budżecie to głównie wydatki bieżące. Ze środków budżetu powiatu od wielu lat udzielane dotacje dotyczą zadań z zakresu opieki społecznej na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych oraz rodzinach zastępczych na terenach innych powiatów, na zadania z zakresu kultury dotyczą dofinansowania działalności biblioteki a z zakresu oświaty – szkolenia uczniów szkół zawodowych.

Ponadto w budżecie zabezpieczono również środki na realizację projektu, którego beneficjentem jest Powiat Żniński

Na rok 2015 w budżecie pierwotnym zaplanowano wydatki na udzielenie dotacji w kwocie 969 780 zł oraz dochody w wysokości 647 200 zł. Potrzeby w tym zakresie uległy pewnym zmianom i plan wydatków na koniec okresu sprawozdawczego kształtował się na poziomie 823 903 zł, a przekazano innym samorządom 815 137,82 zł, co stanowi 98,94% zamierzeń planowych. Źródłem finansowania dotacji były głównie środki pochodzące ze środków własnych powiatu.

Plan dochodów po zmianach ukształtował się na poziomie 838 204 zł, wykonanie na koniec roku wyniosło 649 901,57 zł.

Poniżej prezentujemy wykaz jednostek samorządu terytorialnego z jakimi podpisane są porozumienia na utrzymanie dzieci z naszego powiatu przebywające w rodzinach zastępczych czy placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Rozdział 85204 – rodziny zastępcze

Tabela nr 19

Lp.	Nazwa powiatu	Liczba dzieci	Kwota poniesionych wydatków
1.	Miasto Bydgoszcz	2	26 400,00
2.	Miasto Konin	1	5 003,22
3.	Miasto Warszawa	1	12 000,00
4.	Bydgoski	4	48 000,00
5.	Aleksandrowski	2	46 448,54
6.	Rypiński	1	3 960,00
7.	Międzychód	1	5 922,58
8.	Czarnkowsko – Trzcianeczki	3	47 469,52
9.	Toruński	1	11 047,60
Razem		16	206 251,46

Źródło: opracowanie na podstawie sprawozdania PCPR

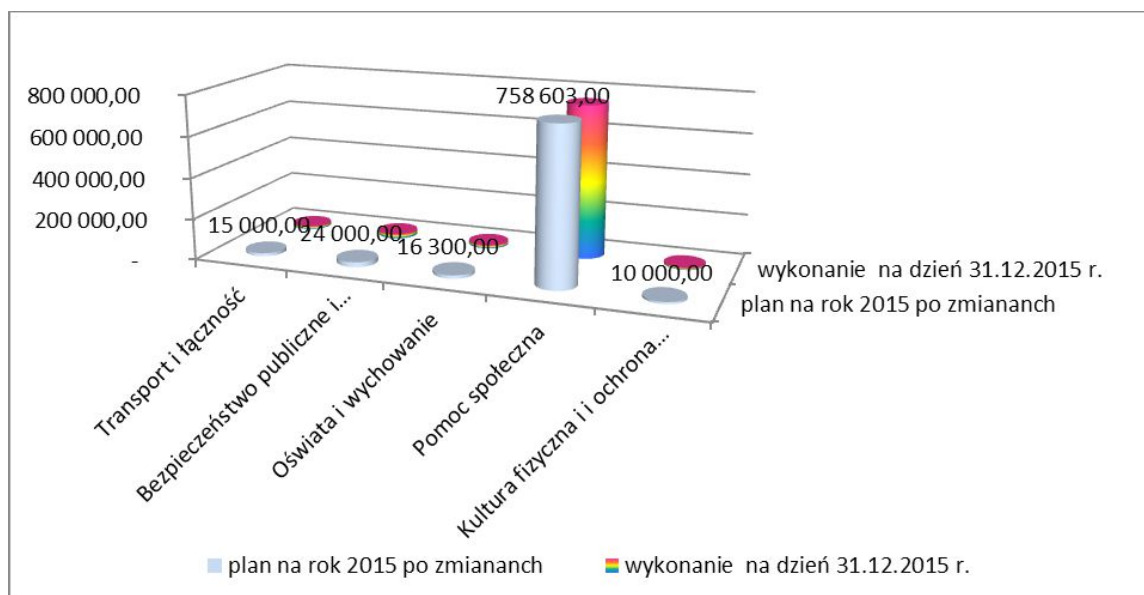
Rozdział 85201 – placówki opiekuńczo – wychowawcze

Tabela nr 20

Nazwa powiatu	Liczba dzieci	Wysokość wydatków roku 2015
Rodzinny Dom Dziecka w Jabłonowie Pomorskim	1	27 106,72
Integracyjny Dom Dziecka „Paulinka” we Włocławku	2	75 106,08
Dom Dziecka w Kłobucku	3	116 314,49
Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Białochowie	2	44 184,04
Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Brzeziu	3	137 903,60
Dom Dziecka w Lubieniu Kujawskim	4	97 763,98
Wielofunkcyjna Placówka Socjalizacyjna w Aleksandrowie Kujawskim	1	45 210,54
R A Z E M		543 589,45

Źródło: opracowanie na podstawie sprawozdania PCPR

Poniższy wykres prezentuje dziedziny dotacyjne na realizację zadań wspólnych .

Źródło: opracowanie własne

Biorąc pod uwagę sferę dotacyjną wydatków budżetowych dokonanych w 2015 roku, to dotacje te w przeważającej części dotyczyły wydatków bieżących, a tylko w nieznacznym stopniu majątkowych.

XI. WYDATKI NA PROGRAMY I PROJEKTY REALIZOWANE ZE ŚRODKÓW FUNDUSZY STRUKTURALNYCH I FUNDUSZY SPÓJNOŚCI

Oprócz omówionych powyżej zadań związanych z wydatkami majątkowymi, to pozostałe projekty dotyczą grypy wydatków bieżących. Zaplanowana kwota w budżecie dotyczy następujących programów:

- „Nowoczesne wspomaganie szansą na wszechstronny rozwój szkół” w ramach Działania 3.5. Kompleksowe wspomaganie szkół. Projekt jest realizowany od miesiąca sierpnia 2013 roku. Okres realizacji przewidziany jest do lipca 2015 roku. Wsparcie w ramach projektu otrzymuje 30 szkół i 3 przedszkola oraz 423 nauczycieli w nich zatrudnionych. Głównym celem projektu jest poprawa funkcjonowania systemu doskonalenia nauczycieli w Powiecie Lipnowskim poprzez wdrożenie w okresie IX.2013-VI.2015 planów wspomagania spójnych z rozwojem szkół/przedszkoli w obszarach wymagających szczególnego wsparcia. Osiągnięciu celu służy realizacja 3 zaplanowanych zadań tj.:
 - przeprowadzenie procesu wspomagania w szkołach/przedszkolach,
 - prowadzenie lokalnych sieci współpracy i samokształcenia,
 - podsumowanie będzie stanowiło opublikowanie Powiatowego Programu Wspomagania.

Obecnie dobiega koniec realizacji projektu, którego ostateczne rozliczenie nastąpi do końca sierpnia br.

- „Profesjonalne kadry pracy w powiecie lipnowskim” – Powiatowy Urząd Pracy;
- „Przedsiębiorczość szansą na rozwój regiony kujawsko – pomorskiego” – Powiatowy Urząd Pracy w Lipnie
- „Powiat stawia na młodziż” realizowany w ramach *Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* - Starostwo Powiatowe w Lipnie; zakłada przeprowadzenie zajęć pozalekcyjnych. Wartość projektu 1 032 48,02 zł.
- „Infostrada Kujaw i Pomorza – usługi e-Administracji i Informacji Przestrzennej”.

Wszystkie te projekty zostały omówione wcześniej.

Mówiąc o projektach należy nadmienić, iż powiat realizuje projektu w ramach środków PFRON czy Funduszu Pracy. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przy wsparciu środków PFRON realizuje Program pilotażowy pn. „Aktywny Samorząd” w ramach, którego osoby niepełnosprawne mogą liczyć na wsparcie w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym. W roku 2015 na realizację projektu wydatkowano kwotę 208 950,94 zł.

W ramach Funduszu Pracy również realizowane są projekty systemowe. Jednym z nich jest kontynuacja projektu pn. „Krajowy Fundusz Szkoleniowy” w ramach EFS. W roku 2015 wydatkowano 203 000 zł. Kolejny projekt „Aktywizacja osób pozostających bez pracy w powiecie lipnowskim” realizowany jest w ramach Projektu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020, który rozpoczęto w miesiącu lutym i do końca roku wydatkowano kwotę 3 000 167,48 zł co stanowi 99,95% planowanych środków finansowych na to zadanie. W okresie II półrocza rozpoczęto kolejny Projekt ze środków EFS w ramach RPO. Zaplanowano środki w wysokości 2 349 100 zł, zaś wykonanie wyniosło 2 344 035,23 zł

Podsumowując zbiorczo, realizowane projekty w naszym powiecie przyczyniają się do poprawy pracy jak i kształcenia, poprawiają infrastrukturę obiektów jednostek powiatowych, wspomagają osoby bezrobotne. Rozmiar zrealizowanych projektów stanowi kwotę **6 827 022,44 zł.**

Podsumowując globalnie wykonanie wydatków w zakresie realizacji projektów wynika z zaangażowania środków własnych powiatu na realizację projektów.

XII. DOCHODY I WYDATKI ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ I INNYCH ZADAŃ ZLECONYCH USTAWAMI

W sprawozdaniu z wykonania budżetu za okres 2015 rok zaprezentowano tabelaryczne zestawienia z zakresu:

- realizacji dochodów, które podlegały przekazaniu do budżetu państwa, a były związane z realizacją zadań zleconych powiatowi,
- dochody i wydatki finansowane dotacjami celowymi otrzymywanymi z budżetu państwa na zadania bieżące oraz inwestycyjne z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez powiat.

Plan dochodów (zał. 6) dla Powiatu Lipnowskiego określony został przez Wojewodę Kujawsko – Pomorskiego na poziomie 8 494 414,24 zł, wykonano 8 339 130,14 zł, co stanowi 98,17% planowanych dochodów.

Natomiast wydatki (zał. 6b) realizowane w 2015 roku w ramach dotacji otrzymanych z budżetu państwa ograniczyły się do tych definiowanych jako bieżące, głównie na zadania przypisane merytorycznie w Starostwie Powiatowym Wydziałowi Geodezji, Kartografii, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami, Zespołowi ds. Orzekania o Niepełnosprawności, działalność Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego i Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej, na wypłatę świadczeń dla osób nie objętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego przez Powiatowy Urząd Pracy, wydatki na przeprowadzenie kwalifikacji wojskowej oraz przeprowadzenie szkolenia z zakresu obrony cywilnej. Wydatki te ponoszone są w miarę otrzymywanych środków z dotacji, ale ich realizacja uwarunkowana jest w niektórych przypadkach sezonowością prac i zapisami umów. W okresie sprawozdawczym na zadania z zakresu administracji rządowej wydatkowano 8 339 130,14 zł, co stanowi 98,17% planowanych wydatków.

W załączniku nr 6a informacji przedstawiono tabelaryczne zestawienie z zakresu realizacji dochodów, które to podlegają przekazaniu do budżetu państwa, a związane z realiza-

cją zadań zleconych powiatowi. Plan dla Powiatu Lipnowskiego określony został przez Wojewodę Kujawsko – Pomorskiego na poziomie niezmiennym od kilku lat 221 000 zł, wykonano 442 465,38 zł, co stanowi 200,21%. Realizacja dochodów w odniesieniu do ich wykonania wskazuje na ponadplanowość. Należy jednak tutaj dodać, iż w kwocie dochodów znajdują się zaległości z lat poprzednich, zaś te dotyczące 2015 roku nie zostały wykonane głównie z uwagi na trudną sytuację finansową wielu osób, zarówno fizycznych jak i prawnych. Konieczne jest wskazanie, że powiat na bieżąco podejmuje działania w kierunku wyegzekwowania należnych Skarbowi Państwa dochodów. Tu też obserwuje się większą skuteczność w ściąganiu zaległości z uwagi na bieżące monitorowanie złożonych tytułów egzekucyjnych. W roku sprawozdawczym wypracowano dochody, które nie były planowane w budżecie, stąd tak wysoki stopień realizacji dochodów.

Dochody należne Skarbowi Państwa (sprawozdanie RB-27ZZ) wykonywane są w czterech rozdziałach klasyfikacji budżetowej: 60095 – pozostała działalność (wpływy z tytułu kar za niezgłoszenie w zmian w licencji w terminie), 70005 – gospodarka gruntami i nieruchomościami (wpływy z tytułu użytkowania wieczystego, ze sprzedaży lokali mieszkalnych, z tytułu czynszów za najem mieszkań i garaży oraz z tytułu odsetek od zaległych wpłat), 71015 – nadzór budowlany (wpływy z tytułu odsetek oraz wpłaty z tytułu nałożonych przez inspektorat grzywnien), 75411 – Komendy Powiatowe Państwowej Straży Pożarnej (wpływy z tytułu różnych wpływów) 85321 – Zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności (wpływy za wydane karty parkingowe). Dochód z tego tytułu uzyskano po raz pierwszy w miesiącu lipcu 2014 r.

Dochody Skarbu Państwa zgodnie z przepisami odprowadzane są dwa razy w miesiącu, tj. 15 i 25 dnia każdego miesiąca na rachunek Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy. Na dzień 31 grudnia 2015 r. odprowadzono dochody w kwocie 336 667,66 zł. Różnica powstała pomiędzy zgromadzonymi wpływami, a przekazanymi na konto Urzędu Wojewódzkiego stanowi dochód powiatu – 105 797,72 zł. Należności z tytułu dochodów na rzecz Skarbu Państwa pozostałe do zapłaty wynoszą 25 950,34 zł.

XIII. INFORMACJA O NALEŻNOŚCIACH I ZOBOWIĄZANIACH

Zgodnie z wymogami zapisów ustawy o finansach publicznych elementami sprawozdania opisowego w części załączników są również te w zakresie należności i zobowiązań z uwzględnieniem tych wymagalnych. Zostały one przedstawione według poszczególnych jednostek organizacyjnych powiatu, oraz tytułów w których one wystąpiły.

W okresie objętym sprawozdaniem należności wykazane w sprawozdaniu o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych – Rb N wyniosły ogółem **483 261,11 zł** i dotyczą one głównie należności środków finansowych z tytułu odpłatności za pobyt mieszkańców w DPS, wykupu mieszkań, podatku od towarów i usług, opłaty geodezyjnej, najmu pomieszczeń, zakwaterowania oraz innych dochodów nie objętych klasyfikacją budżetową. W kwocie tej ujęte zostały należności wymagalne na kwotę 274 793,77 zł i dotyczą należności od pracowników zlikwidowanego SP ZOZ w Lipnie z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne od „ustawy 203” i wypłaconej tzw. „13”, Urzędu Skarbowego (rozliczenie podatku VAT), dzierżawy, opłaty eksploatacyjnej, odpłatności za pobyt mieszkańców, wyżywienia i zakwaterowania, należności od rodzin biologicznych oraz wpłat za wykupione mieszkanie.

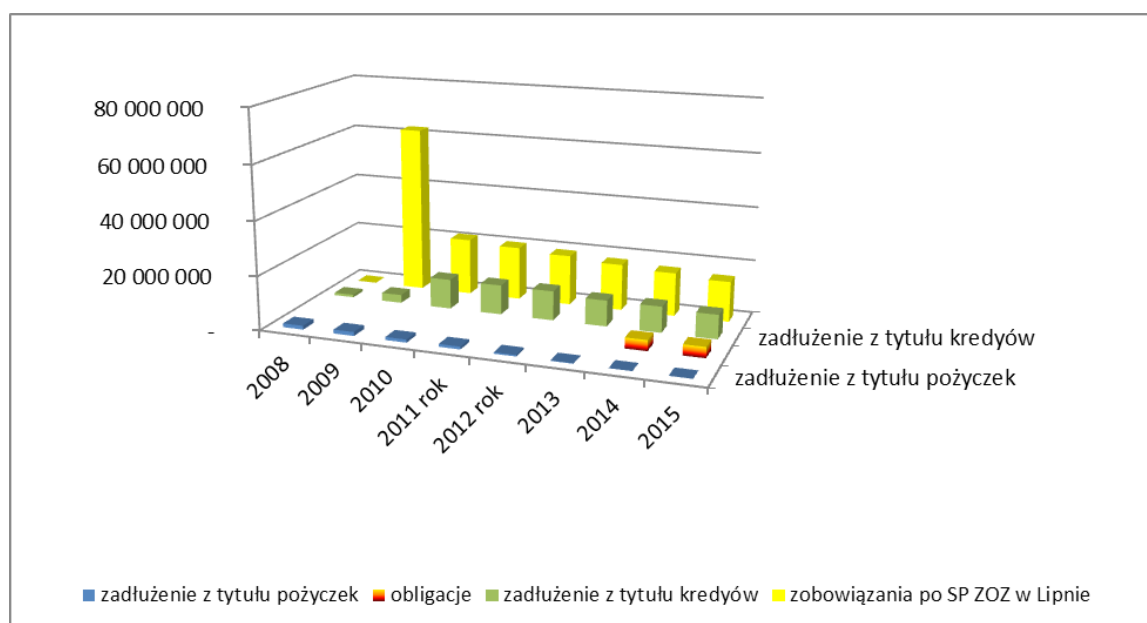
Powiat Lipnowski posiada również zobowiązania, które zostały wykazane w sprawozdaniu o stanie zobowiązań według papierów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji na łączną kwotę **31 295 443,89 zł**, co stanowi 52,31% w stosunku do zrealizowanych dochodów ogółem Zobowiązania wymagalne opiewają na łączną kwotę 28 011 141,36 zł, a które to w 100% dotyczą zobowiązań z tytułu kredytów zaciągniętych w roku 2009, 2010, 2011 i 2012 oraz wyemitowanych przez powiat w roku 2014 obligacji komunalnych na kwotę 4 000 000 zł, których wykup zaplanowano na lata 2017 – 2021. W ogólnej wielkości zadłużenia zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów zapisano

również dług przejęty po SP ZOZ w Lipnie, dotyczący spłaty kredytu zaciągniętego przez zlikwidowany zakład, a który to poręczył powiat w roku 2008. Okres spłaty tego kredytu zapisano w umowie kredytowej, a później w umowie dotyczącej przejętych zobowiązań na sierpień 2028 roku. Spłata wykazanych zobowiązań realizowana jest zgodnie z kalendarzem spłat jakimi dysponuje powiat. W sprawozdaniu Rb Z sporządzonym na dzień 31 grudnia 2015 roku wykazano, że do spłaty w kolejnych latach pozostała jeszcze kwota 15 028 799,36 zł stanowiąca 48,02% zobowiązań powiatu (sprawozdanie Rb-Z).

W kwocie przekraczającej 31 mln zł ujęto wielkość kredytów i pożyczek pozostałych do spłaty w okresach późniejszych na kwotę **12 982 342 zł** i stanowi 21,70% wykonanych dochodów na ostatni dzień sprawozdawczy 2015 roku. Odejmując od zobowiązań obligacje to można powiedzieć, że zadłużenie powiatu stanowi 15,01%. Miesięczne średnie spłaty pożyczek i kredytów kształtują się na poziomie 118 670,67 zł.

Poniżej prezentujemy jak kształtowała się wielkość zadłużenia z poszczególnych tytułów dłużnych.

Wykres nr 26

Zródło: opracowanie własne

W roku 2015 powiat również wystąpił z wnioskiem do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej o ponowne przeliczenie pozostałej kwoty do spłaty już ostatniej pożyczki, a udzielonej w roku 2010 na podstawie umowy PW 10026/OA-wnc z dnia 10 listopada 2010 roku w kwocie 101 684 zł na zadanie **Termomodernizacja budynku warsztatowego CKP przy Zespole Szkół Technicznych w Lipnie**. W miesiącu grudniu 2015 roku Zarząd Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na swoim posiedzeniu podjął uchwałę w sprawie umorzenia 25% pozostałej do spłaty kwoty pożyczki.

XIV. INFORMACJA O WPLYWACH I WYDATKACH ZWIĄZANYCH Z ZADANIAMI Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA

Szczegółowa informacja została w tym zakresie złożona przy okazji opisu realizacji w zakresie dochodów, a jeżeli chodzi o wydatki to odpowiednio w:

- dziale 020, rozdział 02002,
- dziale 750, rozdział 75011
- dziale 900, rozdział 90019,
- dziale 900, rozdział 90095.

W celu przejrzystości tego zagadnienia w uchwale budżetowej wyodrębniono dodatkowy załącznik, który określał wysokość przewidywanych wpływów z opłat i kar wynikających z ustawy Prawo ochrony środowiska oraz finansowane nimi wydatki.

Tytułem podsumowania można wskazać, iż planowane dochody ogółem wynosiły **111 500 zł**. Powiat na ostatni dzień sprawozdawczy uzyskał wpływ środków na poziomie **114 733,39 zł**, czyli 102,19% planu. Środki jakie zostały wydatkowane w roku 2015 przeznaczono na uregulowanie należności wynikające ze spłaty pożyczki zaciągniętej w latach poprzednich na zadania z zakresu ochrony środowiska, tj. na termomodernizację obiektów szkolnych.

XV. INFORMACJA O DOKONANYCH UMORZENIACH WIERZYTELNOŚCI ORAZ UDZIELENIA ULG W SPŁATACH NALEŻNOŚCI

Zgodnie z uchwałą w sprawie szczegółowych zasad i trybu umarzania wierzytelności jednostek organizacyjnych Powiatu Lipnowskiego z tytułu należności mających charakter cywilnoprawny oraz udzielania innych ulg w spłacie tych należności, a także wskazania organów do tego uprawnionych jednostki powiatowe miały obowiązek składania informacji o dokonanych umorzeniach należności pieniężnych oraz udzielonych ulgach w danym roku budżetowym.

Jednostki organizacyjne działając zgodnie z zatwierdzoną uchwałą skorzystały z tejże możliwości i dokonały umorzeń wierzytelności, które to ciągnęły się latami. Umorzenia dokonano przede wszystkim w zakresie należności pieniężnych pozostałych po zlikwidowanym SP ZOZ w Lipnie:

- ✓ uchwały w sprawie umorzenia wierzytelności pieniężnych z tytułu naprawienia szkody tytułem równowartości ukradzionego mienia – 2 sztuka;
- ✓ uchwały w sprawie umorzenia należności pieniężnych z tytułu nieuzasadnionego wezwania karetki pogotowia – 3 sztuka; jeden dłużnik zmarł.
- ✓ uchwała w sprawie umorzenia podwyższonej opłaty eksploatacyjnej za wydobywanie kopaliny – kruszywa naturalnego bez wymaganej koncesji -1 sztuka;
- ✓ uchwała w sprawie umorzenia odsetek – 1 sztuka;
- ✓ uchwała w sprawie umorzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne – 1 sztuka.

Uchwały powyższe dotyczyły głównie osób fizycznych.

XVI. INFORMACJA O WYNIKU FINANSOWYM

Efektem realizowanej polityki finansowej jest osiągnięty na koniec I półrocza wynik budżetowy. Ustalany jako różnica zrealizowanych dochodów budżetowych i dokonanych wydatków budżetowych, stanowi nadwyżkę budżetową w wysokości – 916 057,76 zł przy planowanej nadwyżce w wysokości 734 997 zł. W okresie sprawozdawczym spłacano raty pożyczek i kredytów zgodnie z zawartymi umowami. Wielkość spłaconych pożyczek i kredytów długoterminowych wyniosła 1 415 983 zł. Wartość umorzonych pożyczek wynosi 25 421 zł.

XVII. INFORMACJA O WYKORZYSTANIU UDZIELONYCH UPOWAŻNIENÍ

Zarząd Powiatu w okresie sprawozdawczym korzystał z upoważnienia do lokowania wolnych środków budżetowych w wyniku czego uzyskano dochody w kwocie 20 931,78

zł na plan 70 000 zł od lokat terminowych, co stanowi 29,90% planu. W okresie sprawozdawczym powiat nie udzielał poręczeń i gwarancji dla jednostek organizacyjnych powiatu i innych jednostek samorządu terytorialnego.

Zarząd Powiatu w okresie sprawozdawczym roku 2015 nie skorzystał z upoważnienia w zakresie zaciągania kredytów krótkoterminowych.

XVIII. WIELOLETNIA PROGNOZA FINANSOWA

Obligatoryjnym elementem sprawozdania z realizacji polityki finansowej są również informacje, obrazujące kształtowanie się przedsięwzięć uwzględnionych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Powiatu Lipnowskiego na lata 2015 - 2028 (WPF) oraz kształtowanie się wielkości ekonomicznych w tym okresie. Dodatkowo, oprócz wysokości dochodów budżetowych (bieżących i majątkowych), wydatków budżetowych (bieżących i majątkowych), planowanego do osiągnięcia w kolejnych okresach wyniku budżetu oraz przychodów i rozchodów budżetowych, WPF obrazuje kształtowanie się wysokości długu publicznego w kolejnych okresach programowania oraz zawiera informacje dotyczące obciążenia budżetu spłatą długu publicznego (prognozowana spłata istniejącego zadłużenia).

Z uwagi na ustawowy obowiązek równoważenia przez jednostki samorządu terytorialnego sfery bieżącej, WPF obrazuje kształtowanie się wyniku operacyjnego w każdym z okresów budżetowych objętych prognozą. Informuje także o spełnieniu przez Powiat Lipnowski warunku wynikającego z art. 243 ustawy, w konsekwencji ustalania indywidualnego wskaźnika zadłużenia dla każdego z okresów budżetowych objętych prognozą.

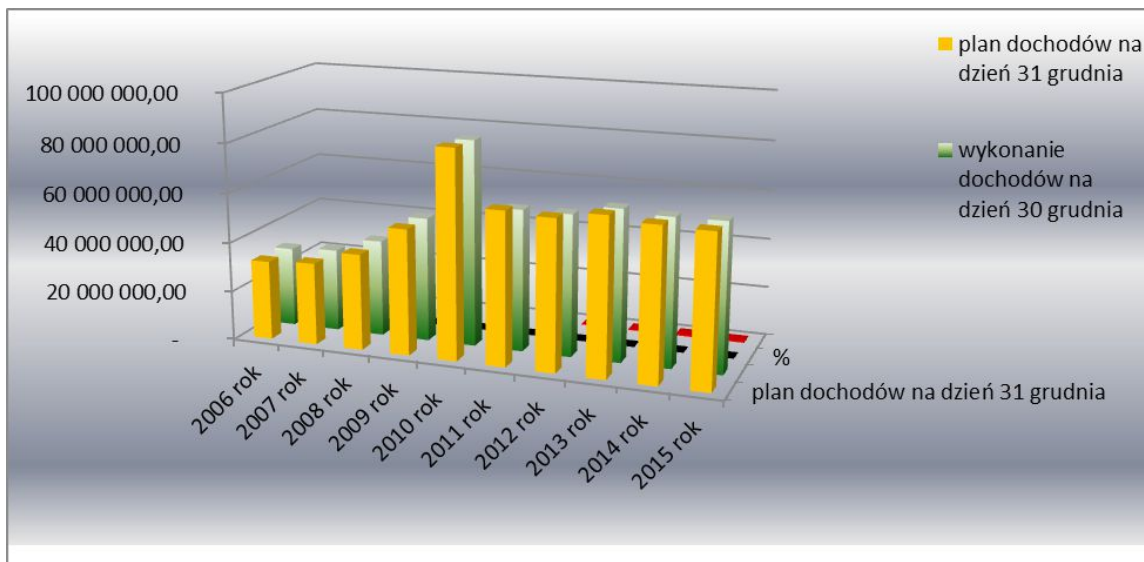
PODSUMOWANIE

Reasumując, należy stwierdzić, że realizacja budżetu w analizowanym okresie 2015 roku w obliczu wielu niezbilansowanych dziedzin wymagała od Zarządu Powiatu oraz Rady podejmowania trudnych decyzji, a także wielu kompromisów. Jednak obserwując budżet należy zaznaczyć, iż założone do realizacji zadania nie były wygórowane i raczej wiązały się z bieżącą egzystencją. W niepokój po raz kolejny wprowadził brak zainteresowania zakupem gruntów zarówno pod budownictwo mieszkalne jak i budownictwo usługowe. Wzorem lat poprzednich w pierwszym półroczu elementem obserwowanym w budżecie były mniejsze wpływy z udziałów w podatku dochodowym. Jednak o wpływach z tego tytułu można mówić po ukończeniu roku budżetowego. Jak zauważa się w zrealizowanych dochodach z tego tytułu to ich wykonanie przekracza 100% założonego planu. Ważnym problemem dla Zarządu Powiatu były zadania w zakresie oświaty, o czym radni informowani są na bieżąco. Na nie mniejszą uwagę zasługuje też spłata zobowiązań po zlikwidowanym Samodzielnym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Lipnie. Wobec niedoszacowanych niektórych dziedzin w budżecie powiatu czyniono starania w kierunku bieżącego monitorowania i analiz w kontekście zwłaszcza możliwości wypracowania do końca roku budżetowego zakładanych w planie dochodów.

Dochody powiatu zrealizowane zostały ogółem w 68,17%, a wydatki 97,84%. Zakładano nadwyżkę w wysokości 734 997 zł, a koniec okresu sprawozdawczego nadwyżka wyniosła 916 057,76 zł. Wpływ na wykonanie dochodów ogółem miała realizacja dochodów własnych, wpływy z tytułu dotacji celowych. Przekazywanie dochodów z pomocy finansowej, zawartych umów czy porozumień, uwarunkowane było od uzgodnionego terminu ich przekazywania. W związku z powyższym realizacja ich przebiega różnie, niekoniecznie adekwatnie do upływu czasu.

Porównanie wielkości planowanych i osiągniętych dochodów oraz należności za lata 2006 – 2015 zobrazowano na poniższym wykresie:

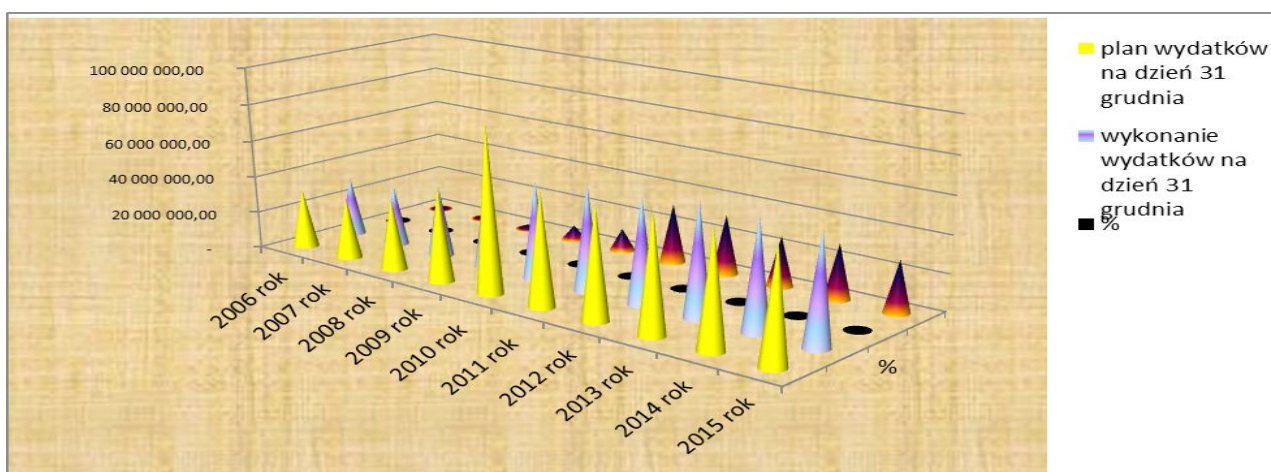
Wykres nr 27

Źródło: opracowanie własne

Odchylenia od planu wydatków spowodowane są ich realizacją. Niestety nie oznaczało to, że powiat miewa trudności w sfinansowaniu wydatków w/w dochodami. Oceniając wykonanie wydatków należy rozpatrywać je z perspektywy układu rodzajowego. Zrealizowane wydatki bieżące wynoszą 93,85% planowanych wydatków ogółem. Wydatki majątkowe zrealizowano na poziomie 87,08%. Na wydatki angażuje się środki finansowe w miarę do upływu czasu. Wynika z tego, że część z dziedzin budżetowych wymaga dodatkowego wsparcia finansowego w celu ich pełnego zabezpieczenia. Zarząd Powiatu w okresie sprawozdawczym starał się podejmować takie decyzje, które nie skutkowały nadmiernym poziomem wydatków, co zauważa się w zrealizowanych wydatkach. Zarząd stara się również w możliwie dostatnim stopniu wykorzystywać środki UE. Pomimo różnych trudności, o których była mowa wcześniej, należy szczególnie podkreślić, iż ogólnie gospodarka finansowa przebiega celowo i racjonalnie. Porównanie wielkości planowanych i osiągniętych wydatków oraz wielkość zobowiązań wymagalnych za lata 2006 – 2015 zobrazowano na poniższym wykresie:

Wykres nr 24

Źródło: opracowanie własne

W odniesieniu do rozchodów budżetowych związanych ze spłatą zaciągniętych przez powiat kredytów, należy podkreślić, iż wszystkie zobowiązania wynikające z umów przypadające na ten rok są realizowane w pełnej wysokości oraz w wymaganym terminie.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. zadłużenie powiatu z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz emisji obligacji zamyka się kwotą **12 982 342 zł** na które składają się:

Tabela nr 12

Zadłużenie Powiatu Lipnowskiego na dzień 31 grudnia 2015 r.

Źródło finansowania deficytu budżetowego	Rok zaciągnięcia kredytu	Rok zakończenia spłaty	Kwota kredytu	Kwota do spłaty na dzień 31.12.2015 r.
Kredyt w BS Lipno	2009	2019	2 350 000	881 235,00
Kredyt w KBS Aleksandrów Kuj.	2010	2020	3 350 000	1 647 103,00
Kredyt w KBS Aleksandrów Kuj.	2010	2025	2 600 000	1 733 280,00
Kredyt w KBS Aleksandrów Kuj.	2010	2025	2 570 000	1 713 360,00
Kredyt w KBS Aleksandrów Kuj.	2011	2017	1 000 000	319 424,00
Kredyt w KBS Aleksandrów Kuj.	2012	2022	1 262 000	883 400,00
Kredyt w KBS Aleksandrów Kuj.	2014	2024	1 262 000	1 124 540,00
NORDEA Bank Polska – PKO BP – emisja obligacji	2014	2021	4 000 000	4 000 000,00
Kredyt w BS Lipno	2015	2024	680 000	680 000

Źródło: opracowanie własne

Realizację budżetu Powiatu Lipnowskiego za okres sprawozdawczy należy ocenić pozytywnie z uwagi na fakt, iż:

- pomimo zróżnicowanych wpływów utrzymywano płynność finansową,
- nie wystąpiło przekroczenie planu wydatków, a tym samym nie została naruszona dyscyplina finansów publicznych,
- zmieniono zakres zadań inwestycyjnych z uwagi na fakt klasyfikowania środków spoza budżetu powiatu zgodnie z decyzją decydenta,
- polepszo stan technicznych dróg powiatowych,
- na przestrzeni okresu sprawozdawczego zwracano uwagę, z jednej strony na realizację dochodów, z drugiej na celowość wydatkowania tych środków.

Zarząd Powiatu jak każdego roku przypomina wszystkim jednostkom organizacyjnym powiatu do zachowaniu pełnej dyscypliny finansów, aby dokonywane wydatki mieściły się w granicach określonych w budżecie i zgodnie z ich przeznaczeniem. Od kilku lat przestrzega się konsekwentnie zasad planowania dochodów i wydatków budżetowych, w tym zasady optymalizacji dochodów – rozumianej jako wykorzystanie wszystkich możliwych źródeł dochodów w celu pozyskania środków finansowych na realizację zadań powiatu. Powyższe pozwoliło utrzymać w roku sprawozdawczym, trend wysokiego zaangażowania samorządu w poprawę stanu dróg powiatowych oraz bezpieczeństwa ich użytkowników jak również w poprawę stanu bazy materialnej służącej realizacji zadań w pozostałych obszarach działalności Powiatu Lipnowskiego.

Załączniki przedstawione w postaci tabelarycznej zostały sporządzone na podstawie danych wynikających ze sprawozdań budżetowych jednostek samorządu terytorialnego

oraz wykonania planów finansowych jednostek budżetowych przedłożonych do Regionalnej Izby Obrachunkowej.

Lipno, dnia 23 marca 2016 roku

Sporządziła
Skarbnik Powiatu
Barbara Małkiewicz